Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פּרייז 20 גראָשען. — היינט 8 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

№ 175 | Łódź, Wtorek, 29 lipca 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאָדז, דינסטאג ד' אב תר"ץ | № 175

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 224-71

בעשטעטיגט דעם טויט-אורטייל אויף יוסף ארפאלי
קעניגליכער געהיימער ראט איז לאנדאן אבגעווארפען
די פּעטיציע וועגען אפּעלאציע-רעכט

לאָנדאָן, 28. (יט"א טעלעגראַפיש).

דער קעניגליכער געהיימער ראַט, וואָס איז די העכסטע געריכטס-אינסטאַנץ פון דער בריטישער אימפּעריע, האָט אויף דער היינטיגער זיצונג אָפּגעוואָרפען די פּעטיציע פון יוסף אַרפּאַלי וועגען אַפּעלאַציע-רעכט.

דער פּסק דין פון קעניגליכען געהיימען ראַט באַדייט די בעשטעטיגונג פון טויט-אורטייל אויף יוסף אַרפּאַלי.

ווי בעוואוסט, איז יוסף אַרפּאַלי פאַרמשפּט געוואָרען דורכ'ן ירושלימער געריכט צום טויט אין שייכות מיט די אויגוסט-געשעהענישען. די צווייטע אינסטאַנץ האָט דעם פּסק דין בעשטעטיגט און אַרפּאַלי האָט אנגעגעבען אַפּעלאַציע קיין לאָנדאָן.

פאַרטיידיגט אַרפּאַלי'ן אין לאָנדאָן האָבען כמעט טרעמען און לאָרד ערליי, די בעקאַנטע אַדוואָקאַטען מצד דער יודישער אגענץ און דער שאו-קאָמיסיע

די סאציאליסטישע רעגירונג אין ענגלאנד ארבייט פאר'ן שלום
אזוי ערקלערט מאקדאנאלד אויף א ארבייטער-פערזאמלונג

לאָנדאָן, 28. (ספּ. טעל.)

מאַקדאָנאַלד האָט געכטען געהאַלטען א רעדע אויף א אַרבייטער-פערזאַמלונג. ער האָט בעטאָנט, אַז די סאַציאַליסטישע רעגירונג האָט נאָך לאַנגער און שווערער אַרבייט אויסגעפיהרט א סך נוציליכע זאַכען, א סך בלייבט אָבער נאָך איבער צו טאָן.

די וויכטיגסטע זאַך איז'ן געביט פון דער אויסערליכער פּאָליטיק איז דאָס אויפהאַלטען דעם שלום איבער וואָס די סאַציאַליסטישע רעגירונג אַרבייט מיט איבערגעגעבענקייט אָבער א ראַדער צייט. עס זענען שוין דערגרייכט געוואָרען אימפּאָנירענדע רעזולטאַטען: די קאָנפערענץ פון די ים-באַוואָפנונגען, וואָס האָט פאַרשלונגען ריזיגע סומען, איז כמעט אָפּגעשטעלט געוואָרען. דאָס איז אָבער נאָר דער ערשטער שטאַפּ פון דער, אויף א גרויסען מאַסשטאַב, צוגעגרייטער שלום-אַקציע פון דער סאַציאַליסטישער רעגירונג.

גאנדי אונטערהאנדעלט מיטן וויצע-קעניג

לאָנדאָן, 28. (ספּ. טעל.)

הגם דער אינהאַלט פון גאַנדי'ס געשפּרעך מיט די בידע פיהרער פון מעסיגען לאַגער פון די הינדוסען ווערט געהאַלטען בסוד, איז מען דאָ אָבער אָפּטימיסטיש געשטימט וועגען די אויסזיכטען אויף א פאַרשטענדיגונג.

מען איז זיך משער, אַז גאַנדי וויל בעקומען פון וויצע-קעניג א פאַרזיכערונג, דאָס זיין פאָדערונג וועגען דער רעפאָרם פון דער קאָנסטיטוציע וועט ערפילט ווערען נאָך איידער ער וועט זיך בעשליסען צו בעטייליגען זיך אין דער ענגליש-אינדישער קאָנפערענץ.

די צייטונגען, וואָס שטעהען נאָהענט צום אינדישען קאָנגרעס פאַרזיכערן אָבער, אַז די בעוועגונג פון פּאַסיוון ווידערשטאַנד מיט פערשטאַרקט ווערען און דער באָיקאָט וועט פאַרגעזעצט ווערען, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די איצטיגע פערהאַנדלונגען וועלען זיך ענדיגען.

גענעראל-שטרייק פון די טעקסטיל-ארבייטער אין ליל

פּאַריז, 28. (אַטאַ) די טעקסטיל-אַרבייטער אין ליל האָבען אויף היינט, מאָנטאָג פּראָקלאַמירט א גענעראַל-שטרייק.

אויף א מיטינג, וואָס די אַרבייטער האָבען אָפּגעהאַלטען האָבען זיי ערקלערט, דאָס זיי זענען מסכים צו די סאָציאַלע פערזיכערונגען, זיי פאָדערן אָבער א געהעריגע העכערונג פון די שכירות.

צום שטרייק זענען צוגעשטאַנען 16 טויזענד אַרבייטער.

כותל-מערבי - קאמיסיע פאהרט קיין לאנדאן

גענף, 28. (יט"א טעלעגראַפיש).

ווי יט"א ווערט געוואויר, וועט די כותל-מערבי-קאָמיסיע נישט פאָהרען קיין גענף, נאָר קיין לאָנדאָן וואו עס וועט אויסגעאַרבייט ווערען דער בעריכט פון דער אויספאָרשונג.

יודען אנטלויפען פון מצרים קיין ארץ-ישראל

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראַפיש).

„דאָאַר היום" איז מודיע, אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע אונרוהען אין עגיפּטען, זענען א סך יודען אַנטלאָפען פון דאָרט קיין תל-אביב.

קופאָן 15
דריטע סעריע
פון גרויסען פּרעמיען-קאָנקורס
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
כדי זיך צו בעטייליגען אין דער 3. סעריע פון פּרעמיען-קאָנקורס, איז בענעג צו צושטעלען בלויז 20 קופּאָנען
שנייד אויס דעם קופּאָן!

בלוטיגע געשלעגען צווישען טרעגערס אין ווארשא

וואַרשע, 28. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט פּאַרטאָגס איז אויסגעבראָכען א געוואַלדיגע געשלעג צווישען פּראַקישע און קאַמוניסטישע טרעגער. מען האָט זיך געשלאָגען מיט שטעקענס, מעסערס און רעוואָלווערען.

אין געשלעג האָבען זיך בעטייליגט די פיהרער פון דער פּראַקישער באַנדע מיט דעם בעקאַנטען ד"ר לאַקעטעק אין דער שפּיץ. ער איז געקומען אין א סמאָקינג פון א קאַבאַרעט.

עס זענען פאַראַן צעהנדליגער פאַרוואונדעטע און צעהנדליגער אַרעסטירטע.

73 יודישע ארבייטער אויף 1400 אראבישע
אזא פּאָליטיק פיהרט די ארץ-ישראל-רעגירונג

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראַפיש).

די פאַראייניגטע יודישע אַרבייטער-פּאַרטיי האָט אָפּגעהאַלטען א קאָנפערענץ, אויף וועלכער ס'איז בע-האַנדעלט געוואָרען די לאַגע אין ארץ ישראל אין צוזאַמענהאַנג מיט דער עליה-גדרה.

עס איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט פעסטגעשטעלט, אַז די עליה-גדרה האָט אָפּגעשטעלט די אַנטוויקלונג פון די יודישע אונטערנעהמונגען אין א"י.

ווייטער איז אָנגענומען געוואָרען א פּראָטעסט געגען דער רעגירונג, וועלכע בעשעפטיגט וועניג יודישע אַרבייטער ביי די מלוכה-אַרבייטען. אזוי זענען פאַרנומען אויף 1400 אַראַבישע אַרבייטער ס.ה. 73 יודען.

מיר זענען מודיע, אַז אויף דער זיצונג פון דער פאַרוואַלטונג דעם 28-טען יולי איז דער
מענער-מאַגאַזין-שניידער
לייביש שערמאַן
געוואָרען אויסגעשלאָסען פון פאַראיין, צוליב נישט אונטערוואַרפען זיך די בעשלוסען פון דער פאַרוואַלטונג.
די פאַרוואַלטונג
פון האַנטווערקער-פאַראיין
אָגראָדאָווע 9

די פאַרוואַלטונג פון
שניידער-מייסטער-פאַראיין
אלעי 1-טער מאַי 2.
עס ווערט מיטגעטיילט, אַז די פאַרזאַמלונג וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען היינט, דינסטאַג, גערופען דורך א גרופּע מיטגלידער,
ווערט די פאַרזאַמלונג אָפּגערופען
פון דער פאַרוואַלטונג צוליב דער שפּעטער צייט, וואָס מיר האָבען נישט געקאָנט לעגאַליזירען די פאַרזאַמלונג. גלייכצייטיג וועט די פאַרוואַלטונג מעלדען א צווייטען טערמין, ווען די פאַרזאַמלונג וועט פאָרקומען.
מיט אכטונג די פאַרוואַלטונג

געגעזן בעלוינונג
די פאַרזאָנען, וועלכע זענען געפאָהרען זונטאָג דעם 27/7 8 א זייגער פאַרנאַכט מיט'ן אויטאָ פון גלאָווגע — לאָדז און האָבען על פי טעות מיט-גענומען א פּעקעל האָר וועלכעס האָט פאַר זיי קיין שום ווערט נישט, ווערען געבעטען צוריקצוגעבען צום אויטאָ וועלכער שטעהט לאַגעוו-ניצקא 2 אָדער צו הער פרוי ראָזענבלאַט לאָדז, נאַוואָמיעס-קאַ 30 בעקומען די זאַך ווערט איבערגעגעבען דער פּאָליציי. עס ווערט געוואָרנט נישט צו קויפען דאָס פּעקעל האָר.

שטאָטיש טעאַטער
ציגעל-גאַס 63.
אַגפּ. מ. מואה.
יאָר XV.
ג. אַסטראַלן פון דער ווילנער טרופּע
היינט, דינסטיק, דעם 29-טען יולי, 8,45 אָוונט
„טאָג און נאַכט" פון אַנ—סקי.
מאָרגען, מיטוואָך, 30 יולי, 8,45 אָוונט
„יידנשטאַט" פון אהרן צייטלין.

פּראָפ. פאַראיין פון אַרב. אין דער כעמישער אינדוסטרי לאָדז, בזשעזשינער 5, טעל. 146-53
אַכטונג עקספּעדיענטען און סאָדע-וואַסער-אַרב.
היינט, דינסטאַג, 8 א זייגער אין אָוונט קומט פאָר א זעהר
דרינגענדע פאַרזאַמלונג
פון אַלע מיטגלידער פון דער סעקציע. אין אייער אייגענעם אינטערעס קומט אַלע פּינקטליך.
די פאַרוואַלטונג.
בעמ.: צו דער פאַרזאַמלונג וועלען צוגעלאָזט ווערען נאָר פאַראיינס-מיטגלידער.

דעם טיפסטען בייליד דריקען מיר אויס אונזער חשובן פאַרוואַלטונגס-מיטגליד ה' שמואל ראַטקאָפּ
צוליב'ן טויט פון זיין יונג-פאַרשטאָרבענעם
טעכטערל נ"ע
זייט געטריי'סט!
די פאַרוואַלטונג
פון שטעפּער-צעך אין לאָדז.
7970

אין הערבסט — נייע וואהלען צום סיים

דער איצטיגער סיים זאל שוין אין די נאהנטסטע טעג פונאנדערגעלאזט ווערען

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי דער קארעספאנדענט פון „נייעם פאלקסבלאט" דערוויסט זיך בעשטעטיגט זיך די ידיעה וועלכע מיר האבען שוין מיט איניגע טעג צוריק געבראכט, דאס נאך איניגע, יערענפאלס נישט שפעטער ווי אין חודש אויגוסט וועט דער סיים פונאנדערגעלאזט ווערען און עס וועלען בעשטימט ווערען נייע וואהלען.

עס איז שוין אויך כמעט זיכער, אז די נייע וואהלען צום סיים וועלען פארקומען אין אקטאבער ד. י. אין א צווייט חדשים ארום.

די לאגע השערה ווערט אויך בעשטעטיגט דורך דעם פאקט, וואס אין איניגע מיניסטעריום איז מען ספעציעל אנגעשטעלט עטליכע צעהנדליג מאמטע, וועלכע זענען בעשעפטיגט ביים אויסארבייטען די מאטעריאלען וואס זענען נויטיג צו די נייע וואהלען.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט ווערט אין שייכות מיט די קומענדיגע וואהלען ערווארט א איבערראשונג מצד די רעגירונגס-קרייזען. עס איז אבער שווער זיך צו דערוויסען איז וואס די איבערראשונג וועט בעשטעהן.

אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי קומט קיין לאדז

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער אינערן-מיניסטער סלאווא סקלאדקאווסקי, וואס פיהרט איצט אדורך אן אינספעקציע איבערן לאנד וועט אין די נאהענטסטע טעג קומען קיין לאדז, וואו ער וועט אדורכפיהרען א גענויע אינספעקציע פון דער שטאט רעגירונגס אמטען או"א.

א נייער אויפשטאנד אין אפגאניסטאן

די אויפשטענדיגע מארשירען אויף דער הויפט-שטאט

בערלין, 28. (ספ. טעל.) פון קאבול קומען אן ידיעות ווענען א אלגעמיינעם אויפשטאנד געגען דעם קעניג נאדיר-כאן. די אנהענגער פון באטשא-אי-סאקאא, וועלכער איז אין פערגאנגענעם יאהר פערמשפט געווארען צום טויט, מארשירען אויף קאבול. ניישט אין ערפענדיגע אויף קיין שום ווידערשטאנד מצד דעם מיליטער פון קעניג אדיר-כאן.

„די לאגע אין א"י איז נארמאל"

אזוי ערקלערט פעליקס ווארבורג

פאריז, 28. (יט"א טעלעגראפיש). אין אן אינטערוויא מיט'ן יט"א קארעספאנדענט האט פעליקס ווארבורג ערקלערט, אז די לאגע אין ארץ ישראל איז איצט נארמאל. עס בעמערקט זיך אביסעל אן ארבייטסלאזיגקייט, אבער איניגע וועלען זיך אנהויבען בויארבייטען, ביי וועלכע די ארבייטסלאזע וועלען בעקומען בעשעפטיגונג.

מחנות ווילד-געווארענע ביהנעז

שטערען די רעטונגס-ארבייט אין אטאליע

רוים, 28. (א.ט.א.) דער איטאליענישער קעניג איז נאך א טאגיגען בעזוך צוריקגעקעהרט קיין רוים.

די ארבייטען ביים ארויסנעהמען די טויטע פון אונטער די חורבות געדויערען נאך. אויף צו בעטרעטען דאס געביט פון דער ערד ציטערניש איז נויטיג א ספעציעלע ערלויבניש.

דער ארציבישאף פון נעגנא האט ארויסגעלאזט א אויפרוף אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז די אויסגעלאסענע מאהרע האט ארויסגערופען נאטס שטראף. א ערהליכען אויפרוף האט אויך ארויסגעלאזט דער קארדינאל פון נעאפאל.

אין דעם געביט פון טרעוויזא, וואס עס איז אדורך דער שטורם ווינד קומען ווייטער פאר די אבראמונגס ארבייטען. און וועלמעלא טרעפט די ארבייט אן אויך גרויסע שוועריגקייטען צוליב גרויסע מחנות ווילד געווארענע ביהנען. מען האט גענומען ברענגען ספעציעלע ביהנען מאסקען, בכדי די הילפס קאמאנדע זאלען קענען ארבייטען.

צוליב א שלעכטען חלום ווארפט זיך א יוד אונטער א צוג

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) נעבען ווארשא אויף דער גמעראוואונג וואורלע האט זיך דער יוד ראובן ראוענבליט געווארפען אונטערן צוג. מען האט נאך בעוויזען אבצושטעלען דעם צוג און ראוענבליט איז א שווער פערוואונדעטער ארויסגענומען געווארען פון אונטער די רעדער.

די סבה פון זעלבסטמארד איז א שלעכטער חלום.

ערמארדעט א פיהרער פון דער פאשיסטישער מיליץ אין איטאליען

מיילאנד, 28. (ספ. טעל.) דא איז ערמארדעט געווארען דער פיהרער פון דער פאשיסטישער מיליץ פארקו.

רוים, 28. (א.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט די ערמארדונג פון פאשיסטישען פיהרער פון דער מיליץ פארקו זענען אין מיילאנד ארעסטירט געווארען 20 פערזאן.

לויט ידיעות וואס האבען זיך נאך נישט בעשטעטיגט זאל מען שוין האבען געכאפט דעם מערדער.

די לויה פון ערמארדעטען וועט פארקומען מיט דער גרעסטער פייערליכקייט.

רעליגיעזער קאמף אין ענגלאנד

בלוטיגער צוזאמענשטויס צווישן קאטאליקען און פראטעסטאנטען

ליווערפול, 28. (אטא) אין ליווערפול איז געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען קאטאליקען און פראטעסטאנטען, בעת וועלכען 15 פערזאן, דערונטער 2 קינדער און דריי פאליציאנטען זענען פערוואונדעט געווארען.

די אנגריפער זענען אריינגעבראכען צוליב א קלאנג, דאס האט זיך פערשפרייט, אז דער קאטאלישער ארציבישאף פון ליווערפול האט בדעה צו בעזוכען א פראטעסטאנטישע קירכע.

די פראטעסטאנטען האבען געטראגען פלאקאטען מיט דער אויפשריפט: „נישט פערקויפען אונז צו רוים, אראפ מיט דער גייסטליכקייט".

א שרעקליכע טאט פון א אוקראינער

ערמארדעט א יוד און לעגט זיך אוועק ביי זיין קערפער עסען שאקאלאדע

לעמבערג, 28. (טעלעפאניש).

א שרעקליכען מארד האט איבערגעפיהרט דער אוקראינער אילקא ראוואק.

דער מערדער איז בעפאלען דעם 26-יעהריגען יוד משה רובין, אהם ערמארדעט, בערויבט און זיך די הינ אוועקגעזעצט ביי דיין טויטען קערפער עסען שאקאלאדע.

די דארפסלייט האבען בעמערקט די שרעקליכע סצענע. זיי האבען אלארמירט פאליציי, וועלכע האט דעם מערדער ארעסטירט.

איהם ערווארט טויט-שטראף.

בודזשעט פון דער יוד. אגענץ

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש).

דער פינאנץ-לייטער פון דער יודישער אגענץ ה' סענאטאר איז אפגעפאהרען קיין ארץ ישראל, מיט-גענומענדיג מיט זיך דעם בודזשעט-פרעלימינאר פארן קומענדיגען יאהר.

ענטדעקט אייזען אין רוסלאנד

ריגא, 28. (ספ. טעל.) לויט מעלדונגען פון דער סאוויעטישער פרעסע האט די געאלאגישע עקספעדיציע ענטדעקט גרויסע שיכטען אייזען ערץ אין באשקירישער און מאזירער קרייזען.

ווי מען בעדעכנט, איז ביי ערשטע פארזאג אי-בער צוויי מיליאן טאן אייזען ערץ און ביי דער אינטעט קלאסישע דריי מיליאן.

א באנקראט 200 טויזענט דאלאר

לעמבערג, 28. (טעלעפאניש).

אין דעם נאפט-ראיאן באריסלאוו—דראהביטש האט דער אייגענטימער פון עטליכע נאפט-ראפינעריעס אייזיק חיים גרינגפעל באנקראטירט אויף א סומע פון 200 טויזענט דאלאר.

דריי פוילישע מאטראסען ארעסטירט אין דאנציג

דאנציג, 28. (אטא). זונטאג שפעט איז אוועק געגאנגען 6 מאטראסען פון דעם פוילישען מארינעדא שיף „באלטיק" אריין אין א דאנציגער טאנץ-לאקאל. דארט זיי געקומען צו א מחלוקה, וועלכע האט זיך פערוואנדעלט אין א בלוטיגע געשלעג.

די ארויסגערופענע פאליציי האט דריי מאטראסען און 6 דאנציגער ארעסטירט.

„גראף צעפעלין" אויף דעם ווייטען צפון

דעם 10 יולי איז דער צעפעלין איבערגעפלויען דעם נארדקאפ

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87

צוריקגעקעהרט

ספעציעל ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, עלעקטראטעראפיע, אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעהמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 7—9 אוועגד.

Dr. Donchin

ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

מאניושקי 1, טעל. 209-97

נעמט אן פון 9—1 מיטאג און פון 4—7 אוועגד.

Dr. med. FELDMAN

אקושער און פרויען-ארצט

Rzgowska 5, tel. 191-08

נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג און אין דער לעצטי-ניצע Piotrkowska 62 פון 5.30—7.30 נאכמ.

פערפומעריע, זאוואדזקא 5

די גוט = בעקאנטע | די גוט = בעקאנטע

עמפפעהלט צום איצטיגען סעזאן א רייכען אויסוואהל פון די בייעסטע

פערפומען | קעלנישע און בלומען-וואסערן
פודערן | קאסמעטיק אין און אויסלענדישע
טואלעט-זייפען | צו קאנקורענץ-פרייזען!

PERFUMERJA מיט אכטונג

J. DRUKIER, Zawadzka 5, tel. 175-92

בעמערקונג: ווער עס בעזוכט מיין פערפומעריע, בלייבט אויף שטענדיג מיין קונדע.

פאר אנגראסיסטען — אויסנאהמס-ראבאט.

לאדז.
29 יולי 1930

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז.
29 יולי 1930

הכל הבל...

דער געוועזענער ליטווישער דיקטאטאר, וואלדעמאראס, וועלכער האט א צייט לאנג מיט א אייזערנער פויסט בעהערשט דאס קליינע ליטע, איז טעררדריקענדיג א יערען וויהערשטאנד, מיט ביטער אפ קאמען דעם גורל פון אומויכערען מארגען.

עהערנכטען דיקטאטאר, געכטען אוזקענער־ועצט פון אמט און מאכט, היינט — לויט די לעצטע טעלעגראפישע ידיעות — פון די נייע מאכטהאבער ארעסטירט און פערייאגט פון קאוונע.

מאכט האט א דאפעל־געשמאק. זי איז זיס און גלייכצייטיג אויפרעגענד, ווייל תמיד מוז גרוים זיין דער פחד, זי צו פערלירען, און דאך געדענקען נישט דערין די מאכטהאבער דעמאלט, ווען זיי שטעהען אין מיטען פון ערפאלג. דורך געוואלד און מיטלען פון אונטערדריקען יעדען געגנער האט וואלדעמאראס בעהערשט ליטע. עס איז האך נישט אזוי לאנג, ווען אפאזיציאנעלע פאליטיקער האבען געמוזט פון קאוונע אנטלויפען און זוכען שוץ אין אויסלאנד פאר די פערפאלגונגען פון דיקטאטאר. וועלכער האט נישט טאלערירט דעם מינדסטען פרוב זיין ווילען זיך אקעגענצושטעלען, און היינט איז דער פערפאלגער געווארען א פערפאלגטער, די זעלבע ארמעי, וואס האט איהם בלינד געפאלגט. שווייגט, בשעת די זעלבע פאליציי, וועלכע איז געווען דער אויספיהרער־ארגאן פון זיין דיקטאטור, פיהרט אוים דעם בעפעהל פון זיינע נאכפאלגער, פערשיקענדיג צוואנגסוויז דעם מעכטיגען מאן פון נעכטען ערגיץ אין א פערוואָרפען פראווינץ־ארט, וואו ער איז פאליטיש נישט שעדליך און וואו ער קאן רוהיג איבערלעבען דעם אלטען דורך דער געשיכטע אזוי אפט בעשטעטיגטען אמת: הכל הבל...

דאס פערוועגליכע איבערלעבעניש פון וואלדעמאראס מעג זיין א שווערע טראגעדיע פון א מענש, גלייכגילטיג צי ער האט זי פערדינט, צי נישט, פאר דער וועלט איז דאס נישט מעהר אינטערעסאנט ווי אנאנדער סענסאציאנעל טאג־געשעהעניש, א גע שפרעך שטאף פאר א פאר טעג און שוין אינטערעסירט מען זיך מיט נייע געשעהענישען, וואס אונז מוז אבער דער ליטווישער ענטוויקלונג אינטערעסירען, איז די פאליטישע קאנסעקווענץ פון דעם איבערקערעניש און די פראגע נאך דער נייער אריענטירונג פון דער ליטווישער פאליטיק.

וואלדעמאראס איז געווען דער פערטרעטער פון א פאליטיק פון סאבאטאזש לגבי פוילען און דעם סאבאטאזש האט ער געפיהרט אין דעם ענין פון פויליש־ליטווישען קאנפליקט געגענאיבער דער גאנצער וועלט, ער איז דער ערפינדער און דער דערהאלטער פון קריגס־צושטאנד מיט פוילען אהן קריג ער איז דער ענטדעקער פון דער מעטאדע פון כסדר'דיגען דערמאהנען, כסדר'דיגען רייצען, כסדר'דיגען קינסטליכען אקטואליזירען פון סכסוך וועגען ווילנא.

וואס בעדייט וואלדעמאראס אוועקגעהן, זיין פולשטענדיגער שטורץ פאר דער ליטווישער פאליטיק אין פויליש־ליטווישען קאנפליקט?

עס איז שטילע געווארען אין דעם ענין. פאר פוילען איז פאר דער וועלט איז דער ענין א ערלעדיגטער. בעטראכטען איהם פאר ערלעדיגט אויך די נייע מאכטהאבער אין קאוונא? דוכט זיך, אז צוליב פחד פאר די נאציאנאליסטישע לאזונגען און דער השפעה, וועלכע וואלדעמאראס האט צוליב זיי אויסגעאיבט אויף דער עפענטליכער ליטווישער מיינונג, קאן זיך ליטא נישט ענטשליסען צו א ראדיקאלער פאליטישער קורס־ענדערונג. מען בענוצען זיך דארט צומאלט מיט די לאזונגען פון וואלדעמאראס, כדי צו ברעכען דעם איינפלוס פון געוועזענעם ליטווישען דיקטאטאר, כדי צו פערוויהרען די עפענטליכע מיינונג א לאנג און זי מיט דער צייט צוגרייטען צו נייע פאליטישע געדאנקען צו נייע פאליטישע וועגען.

וואוהין וועט זיך דער יעג ריכטען? וועט ער קאנען אויסגעבויט ווערען ביי א פולשטענדיגער בעזייטיגונג פון וואלדעמאראס השפעה? איז וואלדעמאראס באמת נאך ערלעדיגט, אדער זענען מעגליך איבערראשונגען, וואס מאכען אונמעגליך פאראויסצוזעהען די ווייטערדיגע פאליטישע ענטוויקלונג פון ליטא?

איינס איז זיכער, צו די אפענע פראגען, וואס פאלקאווישען די וועלט געהערט אויך דאס קליינע ליטע, וואס זוכט לאנג און געפינט שווער זיין רוהה.

דר. אברהם אינגלער

וואלדעמאראס געוואלט אנטלויפען?

די פאליציי־וואך איבער איהם איז פערשטארקט געווארען

קאוונא, 28. (א.ט.א.) צוליב א רעזשעלואפטען צופאל איז די פאליציי אויפזיכט איבער וואלדעמאראסען פערשטארקט געווארען.

שבת האבען וואלדעמאראסען בעזוכט צוויי זיינע אנהענגער. ער האט מיט זיי געמאכט א שפאציר. ווען זיי זענען געווען אונגעפעהר א קילאמעטער פון וואלדעמאראס פערשיקונגס־ארט איז פלוצלונג אנגעפאהרען א אויטא און וועלכען וואלדעמאראס און זיינע חברים האבען זי געוואלט אריינזעצען. דער פאליציי בעאמטער, וועלכער האט אכטונג געגעבען אויף וואלדעמאראסען האט פראטעסטירט און געכאפט זיך צום געוועהר. אין דעמזעלבען מאמענט האבען וואלדעמאראסעס חברים ארויסגעכאפט רעוואלווערען און געצוואונגען דעם פאליציי בעאמטען צוריק צובעהאלטען זיי געוועהר. וואלדעמאראס האט זיך צוזאמען מיט זיינע בעגלייטער אריינגעזעצט אין אויטא און איז אוועקגעפאהרען. וואלדעמאראס איז אבער נישט אנטלאפען, נאר ער איז אין אויטא צוריקגעפאהרען אין זיין פערשיקונגס־ארט.

צוליב דעם דאזיגען פאל האט מען פערשטארקט די פאליציי שמירה איבער וואלדעמאראסען.

די ידיעה אז וואלדעמאראס האט געפרובט צו אנטלויפען האט אין קאוונא ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע. עס איז נאר נישט פערשטענדליך פארוואס ער איז אליין צוריקגעקומען אין זיין פערשיקונגס־ארט און נישט אויסגענוצט די געלעגענהייט אינגאנצען צו פערלאזען ליטע.

ווי מען איז זיך משער האבען וואלדעמאראסעס אנהענגער אהן זיין וויסען אליין אויסגעארבייט דעם פלאן צו אנטלויפען. וואלדעמאראס האט אבער אין לעצטען מאמענט, צוליב וועלכען עס איז מיר רעזיגנירט פון דעם פלאן און בעשלאסען צוריקצוקעהרען אין אינטערנירונגס ארט.

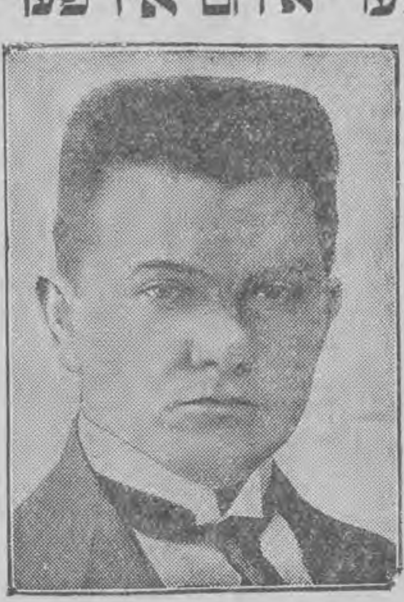

וואלדעמאראס

דער קאמף ארום דעם עגיפטישן טראהן

דער געוועזענער עגיפטישער קעניג אבאס הילמי פרעטענדירט צום טראהן

קאהירא, 28. (ספ. טעל.) אין די עגיפטישע שטעט אין דערפער האבען זיך בעוויזען איטאטארען, וועלכע פאדערען אויף די בעפעלקערונג נישט צו צאהלען קיין שטייערן.

קאהירא האט זיך פערוואנדעלט אין א מיליטערישען לאגער. כמעט א האלבע עגיפטישע ארמעע איז פערזאמעלט געווארען אין קאהירא בכדי איינצוהאלטען די ארדנונג.

די גאסען זענען פול מיט קאוואלעריע פאטרולען. דער בנין פון פארלאמענט און די רעגירונגס בנינים ווערען אפגעהיט פון שטארקע מיליטער אפטיילונגען.

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) צוליב די לעצטע געשעהענישען אין עגיפטען איז דער טהראן פון קעניג סאאר ערנסט בעדראהט.

די וואפדיסטען פאדערען צו פראקלאמירען און עגיפטען א רעפובליק פון דער אנדערער זייט פאדערען א גרעסערער טייל פון די נאציאנאליסטען די דעטראניזאציע פון קעניג פואד און די בעשטימונג פון זיין 10־יעהריגען זוהן אלס קעניג, דערביי וואלט נא־אס בעשטימט געווארען אלס רעגענט.

איצט איז נאך צוגעקומען א נייער נעבענבוהלער, גלייכצייטיג פרעטענדענט צו טהראן, דאס איז דער דעטראניזירטער עגיפטישער קעניג אבאס הילמי, וועלכער איז אין 1914 אראבגעזעצט געווארען דורך די ענגלענדער פון טהראן.

אין לאנדאן געפינט זיך איצט א ספעציעלע דעלעגאציע פון אבאס הילמי, וועלכע אנטערהאנדלט מיט דער ענגלישער רעגירונג.

ווי דאס אומגליק איז געשעהען

אויף די חורבנות פון דער ערד־ציטערניש אין איטאליען

(א בריף פון רוים)

די הייסע יולי־טעג אונטער׳ן איטאליענישען הימעל האבען געצוואונגען צו שלאפען עטליכע שעה ביטאג, כדי צו קענען ארבייטען א פאר שעה ביינאכט.

ארום 11 ביינאכט זענען מיר אין דרייען געזעסען אויף א ווילע־טעראסע אין אלבאנא און געפלוידערט וועגען דער איטאליענישער לופט־פליהעריי ווייל זייט א שעה האט א מיליטערישע אעראפלאן־עקסקאדרע זיך געדרעהט איבער אונזערע קעפ און האט אנגעפיהלט די ארומיגע לופט מיט פליגעל־גערויש.

אינמיטען דעם געשפרעך האבען מיר אלע דערפיהלט, אז מיר בעוועגען זיך אהין און צוריק און מיר האבען נישט בעוויזען ארויסצולויפען אויפ׳ן פארטער, ווי אלץ איז שוין געווען אין ארדנונג. דאס איז געשעהן דעם דריי־און־צוואנציגסטען ה. ח. 10 מינוט נאך 1 ביינאכט.

— ערדציטערניש!!! — האט אויסגערופען מיין פריינד, ווען ער איז אביסעל געקומען צו זיך נאכ׳ן ערשטען איינדרוק.

כ׳האב זיך באלד פערבונדען טעלעפאניש מיט רוים, און פונים געשפרעך האב איך זיך דערוואוסט, אז אין נעאפאל איז פארגעקומען א גרויס ערד־ציטערניש, און אז גאנצע גאסען זענען פערזונקען אין פינסטערניש.

כ׳בין באלד אוועקגעלאפען צו מיין פריינד, איהם אויפגעוועקט פון שלאף און אין א פערטעל שעה שפעטער זענען מיר שוין געפלויגען אין דיין „פיאט“ קיין נעאפאל.

סאיז שוין געווען זיבען א זייגער אינדערפריה, ווען מיר זענען אנגעקומען אין שטאט. אויף די ברייטע פלעצער, בפרט אין דער געגענד פון אקוואריום און ביים ים, טרעפען מיר מאסען מענשען, אויסגעמוטשעטע, דערשראקענע, מיט א מורא אין די אויגען, וואס קוקען אין דער ריכטונג פון וועזוו.

אונזערע פרובען אנצוקניפען עפיס א שמועס מיט די איבערגעשראקענע נעאפאליטאנער זענען אומזיסט. די ווילען נישט רעדען. אויף יעדענס געזיכט לייענט מען ארום א מורא; דאס איז די פאניקשע שרעק, וואס האט די אלעמען ארויסגעטריבען פון די בעטען א פערטעל נאך איינס ביינאכט ווען ס׳איז אין נעאפאל פארגעקומען די ערד־ציטערניש, וואס די עלטסטע איינוואוינער געדענקען נישט אזא ענליכע.

דאס מיליטער, די פאשיסטישע־מיליץ, די פייערלעשער, לויפען ארום איבער די גאסען און געפלעך און לעשען די שרפה, וואס זענען [illegible]

דלויגער ערטער; שלעפען ארויס דערהרגעטע און פערוואונדעטע פון אונטער די חורבות און פיהרען זיי אפ אין די שפיטעלער...

איידער מיר פאהרען צו בעטראכטען די חורבות פון די אומגעפאלענע הייזער, ווילען מיר כאפען א שמועס מיט עמיצען וועגען דער ערד־ציטערניש. מיר כאפען אן דעם ערשטען שאפער, וואס האט ער געטון ביינאכט? נו, נאטירליך, ער האט מתפלל געווען בונקט, ווי אלע אין נעאפאל. זיי זענען אלע געווען איבערגעשראקען און ס׳איז געווען פון וואס.

— כ׳שטעה מיר אזוי יפאר׳ן וואקזאל, — דערצעהלט דער שאפער — און ווארט אויף א גאסט. מיטאמאל האט ארום אנגעהויבען רוישען און קאכען, די לאמפען האבען זיך אויסגעלאשען אין די גאנצע שטאט, און אין א מינוט ארום האבען זיך מענשען, ווי משוגעים ארויסגעשאטען פון די הייזער מיט די קינדער אויף די הענד און געאיילט אויף די פלעצער און צום ים־ברעג. זייערע קולות און געוויינען זענען געווען יאמערליך. פאליציי, מיליטער, די פאשיסטישע־מיליץ און די פייערלעשער זענען באלד געווען אויף די גאסען, און פון דאמאלס אן איז אלינג עבליבען אויף די פלעצער און ביים ים.

מיר פאהרען א קוק צו טון די שטאט און געפינען, אז סאנקטע סאנטשי איז איינגעפאלען אנ׳איינשטאקיג הויז און דערהרגעט דעם הויז־אייגענטימער, זיין 60־יעהריגע מוטער און זיבען־יעהריג קינד. ביי אונזער אנקומען האט מען זייערע קערפערס ארויסגעצויגען פון אונטער די חורבות און אפגעפיהרט אין מתים־שטיבעל. א פאר שריט ווייטער זענען פערוואונדעט געווארען 2 פרויען. די קאטעקע פון רויטען קרייץ פיהרט אפ אויף אלטעלע אייגען די קראנקע אין שפיטאל. אבער די גרעסטע חורבות האט די ערד־ציטערניש אנגעמאכט אין דער געגענד פון פאנט קאלאנאווא, וואו סיזענען איינגעפאלען א גאנצע שורה אלטע נישט־בעוואוינטע הייזער און האבען דערביי קיינעם נישט געשאדען.

פאר׳ן רעגירונגס־פאלאץ דערווארטען פיינטסער מענשען ידיעות פון דער פראווינץ. מיר ווענדען זיך צו דער פרעפעקטור און דער פרעסע־אפטיילונג. נעאפאליטאנישע זשורנאליסטען זיצען שוין פון אינדערפריה אין נאטירען די ידיעות, וואס קומען אן פון קאמפאניע, קאמפאבאסא, אוועלינא, פאטענזא. די טעלעפאנען ארבייטען אהן איבעררייס און ברענגען נאכריכטען וועגען הונדערטער טויטע און טויזענדער פערוואונדעטע. די געוועזענע בוואלנאלבערנא, אפילו זענען ערנסט פערוויסטעט. פיל טויטע און פערוואונדעטע; פאלערנא, קאוואדעי־טירעני, מערקאטא, סאן־סעוועדינא — אומצעהליגע דערהרגעטע און פערוואונדעטע. די אלטע שטאט מעלפי איז פערניכטעט, פון אונטער די חורבות נעמט מען ארוים הונדערטער טויטע און פוינעטער פערוואונדעטע.

צוועלף א זייגער ביטאג דערוויסען מיר זיך, אז די ערד־ציטערניש האט דרוב געמאכט בין 50 שטעט און שטעטלעך אויף דער לינקע נעאפאל, קאמפאבאסא, באריפאטענזא, אוועלינא, סאלערנא. דער צענטער פון דער קאטאסטראפע איז געווען דער אלטער וואלקאן וואלטער, וועלכער איז איצט נישט טעטיג, און איז זיינע קראטערן זענען צוויי יעדשעהעס.

הגם וואלטער ווערט גערעכנט פאר אויסגעלאשען, לאזט ער אפט וועגען זיך צו הערען. די לעצטע ערד־ציטערניש, וואס דער וואלקאן האט ארויסגערופען אין 1851 י. האט געקאסט 10 טויזענד קרבנות.

א. ק. צ.

קאטאסטראפע מיט א לופט־פליהערין

בעריהמטע דייטשע פילאטקע טעא ראשע שווער פערוואונדעט

בערלין, (ספ. טעל.).

בעת א לופט־פליה איבערן פליה־פלאץ טעמפעלהאף האט פאסירט א קאטאסטראפע מיט דער בעריהמטער דייטשער לופט־פליהערין טעא ראשע.

צוליב א פלוצלינגען שטורעם האט זיך ראשע געמוזט תיכף אראפלאזען אויפ׳ן פלאץ, דער אפאראט האט זיך הערביי איבער שוארס אנגעשטויסען אין דער ערד, או די בענזין־קעסלען האבען זיך אנגעצונדען.

דער אעראפלאן איז באלד געשטאנען אין פלאמען און איז אינגאנצען פערניכטעט געווארען. טעא ראשע איז אהרע מיטפאהרער זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

ארעסטירט און ארויסגעשיקט א סך שפעקולאנטען פון מאסקווא

מאסקווא, (יט״א) די מאסקווער ג.פ.או. האט ארעסטירט א גרויסע גרופע ספעקולאנטען, וואס פלעגען אויסקויפען ארטיקלען און סחורות, וואס פלעגען אויפ׳ן מארק. די סחורה פלעגט מען דאס רוב גנב׳ענען פון מלוכה׳שע און קאאפעראטיווע סקלאדען. א גאנצע ארמיי אגענטען פון דער שפעקולאנטען־גרופע פלעגט אויפקויפען אויף די וואקזאלען ביי די פויערים פערשידענע פראדוקטען און נאכהער פערקויפען עם אויף די מארק פאר נעמאלד׳ג אויסגעשריפענע פרייזען. טייל פון די ארעסטירטע זענען ארויסגעשיקט געווארען אין די קאנצענטראציאנס־לאגערן, טייל זענען פערשיקט געווארען קיין סיבירען אויף וואלד־ארבייטען אין די צפון־געגענדען. צווישען די פערשיקטע געפינט זיך א גרויסע צאהל יודען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 29 יולי
ד אב תר"ץ
זון-אויפגאנג 3.48
זון-אונטערגאנג 7.35

באנקראטען און פראלאנגאציעס

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

אין יוני האט די פירמע „טיעלע און שעל" פאבריק פון זאקען און טריקאטאזש (אליי 1 מאי 14) זיך געווענדעט אין געריכט וועגן א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען, לויט בילאנס פון דער פירמע האט זיך געשאצט מיט 1.628.000 זל. און קאפיטאל — 434,000 זל. דער בילאנס פון די געריכטס-עקספערטען האט זיך געשלאסען מיט 1.464.000 זל. 250.000 זל. קאפיטאל. די חובות האבען רעקונג אין די פליסיגע און האלב-פליסיגע אקטיוון. די עקספערטען האבען ארויסגעגעבען א גינסטיגע מיינונג וועגען דער פירמע.

דאס געריכט האט דער פירמע ערטיילט א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף 3 חדשים אנהויבענדיג פון 22. יולי.

* * *

„טעקסטיל-געזעלשאפט וו. אינלענדער" (נאוואקא 20) האט זיך געווענדעט וועגען פראלאנגאציע פון די צאהלונגען דער בילאנס פון דער פירמע אויפ'ן 1-טען יוני שליסט זיך מיט דער סומע פון אנדערהאלבען מיליאן און דער קאפיטאל — 450 טויזענד זלאטעס.

דער עקספערט האט זיך ארויסגעזאגט גינסטיג. אבער די לאדזשער האנדעלס-קאמער האט ארויסגעגעבען וועגען דער פירמע א נישט איבעריג גוטע מיינונג. דאס געריכט האט די ווענדונג אפגעווארפען.

* * *

די פירמע „ספארט" איז בשעתו ערקלערט געווארען פאר באנקראט. אויף דער פערזאמלונג פון די קרעדיטארען האבען די קרעדיטארען לייב סרעבנא-גורא און בערעק לעשטש פארגעשלאגען אז זיי בעצאהלען 25 פראצענט פון די חובות אין 2 ראטעס דערען האלבען יאהר. מעהר ווי דריי פערטעל בעלי-חובות זענען דערויף איינגעגאנגען און דער אפמאך איז בעשטעטיגט געווארען.

דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

דעם 5-טען יוני איז די פירמע „ק. גורינאוויטש" שאקאלאד פאבריק פארלעשנא 6 ערקלערט געווארען פאר באנקראט און הערביי איז בעשלאסען געווארען איהם צו ארעסטירען. נאכ'ן ערקלערען באנקראט איז דער הויפט-קרעדיטאר קופערמינץ ערלעדיגט געווארען און אויף צוויי פערזאמלונגען פון די בעלי-חובות האט זיך קיינער נישט געמעלדעט. דער ריכטער-קאמיסאר איז דעריבער פארגעקומען מיט א פארשלאג אויפצוהייבען דעם באנקראט.

דאס געריכט האט בעשלאסען אפצושאפען דעם אורטייל פונ'ם 5-טען יוני און דעם גאנצען פראצעס מבטל צו מאכען.

פערשוואונדעט געלד און בעגאנגען זעלבסטמארד

(2) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט די פאליציי בשום אופן נישט געקענט פעסטשטעלען ווער ס'איז געווען דער זעלבסטמערדער אין פאניאטאווסקי פארק. א צופאל האט געהאלפען פעסטצושטעלען ווער ס'איז דער אומבעקאנטער. בעת מ'האט איבערגעזוכט זיינע זאכען האט מען צופעליג בעמערקט אז אין זיינע שיך געפינען זיך אונטערגעלייגטע בילעטען פון א פלאצקער קינא. דאס האט דער פאליציי געגעבען די אנווייזונג צו זוכען אויב דער זעלבסטמערדער שטאמט נישט פון פלאצק. און דער אויספארשונגס-פאליציי איז טאקע געלונגען פעסטצושטעלען אז דאס איז דער 24-יעהריגער דאניעל טאמאשעווסקי, ער איז געווען קאסירער אין א פלאצקער קינא. די לעצטע טעג איז ער נעפאהרען קיין גאמבין, ראדזיווילאוו, כדי דארט איינצוארדענען ארטיסטישע אנגעלעגענהייטען. מיט זיך האט ער געהאט עטליכע הונדערט זלאטעס. סאיז דעריבער אנגענומען אז ער האט די בילעטען פערקויפט און דאס געלד פערשוואונדען. און דאס זאל זיין די סיבה פונ'ם בעגאנגענעם זעלבסטמארד.

זוהן שעכט זיך מיט א ראזיר-מעסער און די מוטער סמ'ט זיך

(ב) אויף קאסקי גאס 40 אין פאפיאניץ וואוינט די פאמיליע וולאדארטשיק. אין דער פאמיליע זענען אלע זייט א לענגערע צייט ארבייטסלאז. געבטען האט סטאניסלאווא וולאדארטשיק, ארויסגעהענדיגט פון דער היים איבערגעלאזט אויף נ"ש א וואטער, ווען זי איז צוריקגעקומען האט זי דעם וואטער נישט געפונען. די מוטער האט פערדעכטיגט איהר זוהן אינגאן, אז ער האט עס גענומען דעם וואטער און איהם געמאכט שטארקע פארווארפען.

אינגאן וועלכער האט בעהויפטעט אז ער האט פון גארנישט געוואוסט, האט זיך פון דער מוטערס פארווארפען אזוי שטארק איבערגענומען, אז ווען ער איז געבליבען אליין אין שטוב האט ער זיך מיט א ראזיר-מעסער איבערגעשניטען דעם האלז. פאנא טאדיע האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל. דערווייל האט די מוטער פון פערדרוס אויסגעטרינקען סם און די פאגאטאאויע איז נאך דאמאלס ארויסגערופען געווארען אינ'ם וועלבען הויז. דער צושטאנד פון פרוי וולאדארטשיק איז אן ערנסטער.

אויטאבוס-קאטאסטראפע

7 פאסאזשירען פערוואונדעט

(א) נעכטען פארטאג איז אויפ'ן צאיאזדאר-ווער שאסיי פינף קילאמעטער הינטער אגיעוו פאר-געקומען אן אויטאבוס-קאטאסטראפע בעת וועלכער ס'האבען געליטען 7 פערזאן, פון זיי — דריי שווער. א"נ'ם אויטאבוס, וואס קורס'ירט נארמאל צווישען לאדז און אגנאזאלארן איז קאליע געווארען דער רוד-דער און דער שאפער האט נישט געקענט איינהאלטען דעם אויטאבוס וועלכער איז אנגעפאהרען אויף א טעלעגראפישען סלופ. דער פארערשטער טייל פון אויטא איז צושמעטערט געווארען און אינ'ם בעגינד רעוואלווער איז פארגעקומען אנ'אויפרייס.

צופעליג איז פארביי-געפאהרען א פאסאזשיר-אויטא, די אויטא-פאסאזשירען האבען זיך געווארפען העלפען די פערוואונדעטע פאסאזשירען פונ'ם אויטאבוס. סיגנען שווער פערוואונדעט געווארען דער שאפער און א געוויסער קוטשעווסקי א לאדזשער. די פערוואונדעטע האט מען אפגעפיהרט אין א ראדזער שפיטאל.

בעגנבעט אין צוג

(ב) וויטאלד ישאר, פיעטרקאווער 86, אלס פער-טרעטער פון פארטוגאלישע באנק אין לאדז, איז נעכ-טען אויסגעפאהרען קיין ווין, כדי דארט צו ער-לעדיגען א רייה עסק'ים. אין קאלישקי האט ער זיך גערא'פט איבערזעצען און ווען ער איז אריין אין וואגאן פונ'ם אינטערנאציאנאלען צוג, האט ער בע-מערקט, אז ס'פעהלט ביי איהם דער טאש מיט דריי טויזענד זל. מזומן און עטליכע טשעקען אויף הונ-דערט 10 טויזענד זל.

אזוי ווי דער צוג איז שוין געווען אין וועג. האט שאר וועגען דער גנבה געמאלדען ערשט אין פעטריקאוו. די פאליציי האט פארגענומען אנ'אויס-פארשונג, אבער דערווייל אהן ערפאלג.

געפונען צוגערויבטע סחורה אין וואלד

(ב) מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר מיט-געטיילט וועגען א גנבה, וואס איז אויסגעפיהרט גע-וואר'ען פון א לאסט-אויטא אויפ'ן וועג צווישען זגערזש און אזארקאוו. די גנבה האט בעטראפען 60 טויזענד זלאטעס.

די אויספארשונגס-פאליציי האט פעסטגעשטעלט אז דער אויטא איז בעפאלען געווארען דורך פראפע-סיאנעלע גנבים, וועלכע האבען בעת דער אויטא איז געפאהרען, ארויסגעווארפען די סחורות און זייערע שותפים האבען די סחורות אונטערגעקליבען און זיי בעהאלטען. ווען פערלויף פון די אויספארשונגען האט די פאליציי א טייל פון דער געגנבעטער סחורה גע-פונען אין לאגעווניקער וואלד. אין צוזאמענהאנג דער-מיט זענען ארעסטירט געווארען עטליכע פערזאן. די ווייטערדיגע אויספארשונג איז אין גאנג.

אנשטאט א מעדיצין אויסגע-טרינקען זאלץ-זויער

(2) אויף האלנא 34 האט געוואוינט די 20-יאהריגע פראנטצישקא שיצקא, וואס איז שוין זייט א לענגערער צייט געווען קראנק. נעכטען ווען די היי-מישע זענען אוועקגעגאנגען, האט שיצקא געוואלט אויסטרינקען איהר מעדיצין און אנשטאט דער מע-דיצין אויסגעטרינקען עפעס אנ'אנדער פליסיגקייט. זי האט אבער באלד דערפיהלט, אז ס'ברענט איהר אין אינגעווייד און אנגעהויבען שרייען. די ארייגעלאפענע שכנים האבען דערזעהען אז שיצקא האט על פי טעות אויס-געטרינקען זאלץ-זויער. די ארויסגערופענע פאגא-טאדיע האט איהר ערטיילט די ערשטע הילף און אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפיהרט איהר אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.
אויפ'ן פערלאנג פון פובליקום און-אפרופליך לעצטע געזעגענונגס-פאר-שטעלונג פון לאדזשער ליבלינג
הערמאן סעראצקי
פאר זיין אפפאהרען נאך אמעריקא
היינט, דינסטאג, דעם 29 יולי, 9 אווענד
לעצטע געזעגענונגס-פארשטעלונג
אויפ'ן פערלאנג פון געעהרטען פובליקום
„בר-כוכבא"
היסטארישע אפערעטע אין 5 אקטען פון א. גאלדפאדען.
הערמאן סעראצקי אין זיין בעליבטער ראל „בר-כוכבא". דינה — ס. וויינבערג.
בעמערקונג: צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען צום אנדענקען א בילד פון הערמאן סעראצקי מיט'ן בעליבטען ליד „מיין מאמע".
ס'נעמען אנטייל פרויען: בעזמאן, דיבעטנבערג, ליבראהמסקא, נערה, פאדערמאן. מענער: אריעל, באלביוסקי, האמבורגער, הערשקאוויטש, נייהויז, ראקאוו. דירעק. ל. זעלמאן. בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארם.

קאמוניקאט פון דער פינאנץ-קאמער

די לאדזשער פינאנץ-קאמער שיקט אונז צו פאלגענדען קאמוניקאט:

דאס פינאנץ-מיניסטעריום דערמאנט די שטייער-צאהלער, אז דעם 15 יולי איז געווען דער לעצטער טערמין איינצוצאהלען די אבגעלעגטע ראטע א קאנטע דעם מלוכהשען אומזאץ-שטייער פארן ערשטען קווארטאל פונ'ם לויפענדען יאהר.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז די פינאנץ-מאכט איצט צוגעטרעטען איינצומאהנען די פער-לעגענע סומעס אויף א צוואנגס-אופן.

אין אינטערעס פון די שטייער-צאהלער ליגט דעריבער ווי אמשנעלסטען די פערלעגענע ראטעס איינצוצאהלען, כדי אויסצומיידען די קאנסעקווענ-צען פון דעם צוואנגס-איינמאהנען און די עקזע-קוציע-קאסטען.

וועגען ביטעס אהן סטעמפעל-מארקען

(ב) אין די אמטע פליסען אפט איין ביטעס אהן שטעמפעל-מארקען און האן ענטשטעהט די פראגע צי אזא ביטע דארף בעטראכט ווערען. דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט אויפגעקלערט, אז אויב דער אמט געפינט איין, אז דאס ערלעדיגען דעם ענין האט א געזעלשאפטליכע בעדייטונג, דארף די ביטע בע-טראכט ווערען.

אויב דאס ערלעדיגען די ביטע האט אויך אינ-אינדיווידועלען אינטערעס פאר'ן פעטענט, דארף מען פון איהם פערלאנגען אז ער זאל איינצאהלען דעם שטעמפעל שטייער.

דאגעגען אינדיווידועלע ביטעס וואס וועגען נישט פערזעהען מיט'ן שטייער אפצאהל דארפען נישט בעטראכט ווערען.

כאינע ווערט פעראייניגט מיט דער שטאט

(ב) פאר צוויי יאהרען האט דער גמינע-ראט פון כאיני זיך געווענדעט צום מיניסטעריום, אז מ'זאל כאיני פערוואנדלען אין א שטאט. די סאציאליסטישע ראטמע-נער זענען ארויסגעטרעטען מיט א קאנטרא-פארשלאג צו פעראייניגען כאיני מיט לאדז, דערווייל איז דער גמי-נע-ראט פערנאדערגעלאזען, איינגע שכנישע גמינעס, וועלכע מ'האט געוואלט פעראייניגען צו לאדז זענען ארויסגעטרעטען מיט פראטעסטען געגען דעם. דער פלאן פון פעראייניגען כאיני צו לאדז האט אבער בעקומען איצט מעהר אנהענגערס און אויף דער נעכטיגער זיצונג פון כאינער גמינע-ראט איז מיט אלע שטימען געגען 8 בעשלאסען געווארען זיך צו פעראייניגען מיט דער שטאט לאדז.

פון געריכט

גנבים

(2) אין קרייז-געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס פון זיגמונט סטאניסלאווסקי, סטאניסלאוו פשיבילסקי, יוזעף קאשעצקי, פלארענטינוי קול-טשינסקא, פולינא גניאטעק און גענאפעווא מוסיאל וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין בעגנבענען די וואוינונג פון מאריא וואיטשעק (פיענקנא 60). סטאניסלאווסקי איז פערמשפט געווארען אויף 2 און א האלב יאהר, פשיבילסקי — 2 יאהר, גניאטעק — 3 חדשים און מוסיאל אויף 1 חודש טורמע. די איב-ריגע זענען בעפרייט געווארען.

פון דער לעצטער מינוט

ווי מיר דערוויסען זיך האט די בעוואוסטע פירמע ד. מארקוס, פיעטריקאווער 59, טעלעפאן 128-02, דערהאלטען צום איצטיגען סעזאן די נייעסטע פארפומען, קעלנישע וואסערן, טואלעט-זייפען ווי אויך אלערהאנד קאסמעטיק. 17955

די פרייזען אויף אלע ארטיקלען זענען אויך סערגעווענליך נידריגע. קומט און איבער-צייגט אייך! געדענקט די אדרעס!

פון האנדווערקער=לעבען
די לאגע אין בלעכער-פאך

דאס בלעכער-פאך פערנעמט איינס פון די ערשטע ערטער אין דער רייהע פון די פאכען, וועלכע געפינען זיך אין אנאויסערגעוועהנליכער שווערער ממש קאטאסטראפאלער סיטואציע.

די סבות פון דער געשאפענער לאגע אין דער דאזיגען פאך פליסען ארוים נישט אזוי וויט פון אלגעמיינעם אין לאנד הערשענדען קריזיס, ווי פון די איינגעארטיגע זיך איינגעשטעלטע ראציאנאליזאציע-בעדינגונגען.

דער הויפט מקור פון וועלכען די 1ע בלעכער וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון דער שטאט לאדז האבען געצויגען זייער חיונה, איז אלעמאל געווען נישט די אינערליכע און גערופענע וואר-שטאטס-ארבייט נאר דאס דעקען, רעפערירען און שמירען דעכער, און ס'האט זיך שוין פון תמיד אן אזוי גע-פירט, אז ווען א בלאכארוש האט אנגענומען ביי א הויזווירט א שטיקעל האנד-ארבייט, האט ער עס אויס-געפערטיגט מיט זיין אייגענער פאפע, סמאלע און אנדערע נויטיגע מאטעריאלען.

ביי א פאכמענערישער מאניפולאציע פון פערבראכס-שפאפען צוזאמען מיט'ן בעטרעפענדען ארבייטס-לוין איז דעם בעל מלאכה געבליבען א פערהעלטניסמעסיג-ערטרעגליכער פערדינסט.

היינט האבען זיך אבער די ווירטסלייט איינגע-ארדענט אנ'אייגענעם קאאפעראטיוו, וועלכער בעזארגט זיי מיט האנד-מאטעריאל אויף פיל בעקוועמערע בע-דינגונגען, ווי ס'האט עס דער בעל-מלאכה.

א דאנק דעם מיידען זיי אויס דעם קוואליפי-צירטען בעל מלאכה און פערטרויען אן די ארבייט דעם ערשטען בעסטען פארטאטש אדער א סתם שווארצען ארבייטער.

אויב א הויזווירט פערטרויט יא שוין אן א האנד-ארבייט א קוואליפיצירטען בלאכארוש, צאהלט ער איהם דערפאר גראשענס און דאס אויך נישט מיט קיין בארעס געלט, נאר מיט לאנגטערמיניגע וועקסלען וועלכע געהען שפעטער צום פראטעסט און ס'ווערען ווייטער לאנגע חדשים פון מ'קאן זיי געריכטליך איינמאנען.

אין דערוועלבער צייט מוז דער בלאכארוש אויסצאהלען דעם געזעלען זיין ארבייטס-לוין, דוקא אין גאטובקע און די קארטעליזירטע פאבריקען ער-טיילען איהם אויך נישט קיין מאטעריאל אויף קרעדיט.

די גאנצע פערקויפט סמאלע די סוחרים מיט 10 פראצ. ביליגער ווי די בלאכארושעס.

היינט די אומגעהויערע שטייערען און אנדערע אפצאהלונגען וועלכע דערדריקען דעם בלאכארוש פין גאר.

די אלע אויסגערעכענטע אומשטענדען האבען בעוואוינגען דעם בלעכער צעך אין לאדז (וואז. 4) זיך צו ווענדען צו דער האנדווערקער קאמער מיט אנ'אויספיהרליכען מעמאריאל. אין וועלכען ס'ווערט צום סוף געשטעלט דער קאמער פאלגענדע פאר-שלאגען:

1) אז די האנדווערקער קאמער זאל אינטערווע-נירען ביי דער ארמיניסטראטיווער מאכט, אז ס'זאל נישט צוגעלאזט ווערען צו קיין האנד-ארבייט נישט קוואליפיצירטע בעל מלאכות.

2) אז די האנדווערקער קאמער זאל אינטערווע-נירען ביי דער פערוואלטונג פון דער גאוואזניע אז איהרע אויסארבייטונגען זאלען פערקויפט ווערען לויט אנ'איינהייטליכען פרייז צו אלע אפנעמער.

3) אז די האנדווערקער קאמער זאל זיך בעמיהען אז א געוויסע סומע פון די בעשטימטע פאר דער האנטווערק רעגירונגס-קרעדיטען זאל ערטיילט ווערען דעם בלעכער צעך צו גרינדען א קאאפעראטיוו פון האנד-מאטעריאלען אדער א פאפע-פאבריק.

4) אז די האנטווערקער קאמער זאל זיך ווענדען צום פרעזעס פון קרייז-געריכט מיט א געהעריגע בקשה, אז פראצעסען פון בעל מלאכות מיט הויז-בעזיצער זאלען נישט פערשלעפט ווערען, נאר ווי אמשנעלסטען בעהאנדעלט ווערען און אלס עקספער-טען אין אזעלכע פראצעסען זאלען בעשטימט ווערען דעלעגאטען פון די האנטווערקער צעכען.

היינט און פאלגענדע טעג!
די לאנג ערווארטעטע פרעמיערע!
פערשאלטענער טייך
BETTY KOMPSON
מיט דער רייצענדער
i Ryszard Barthelmess
רעזשי: FRANK LLOYD
100% קלאנג=זינגענד און רעדענדיגער פילם
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע.
אנהויב 5.30 נאכמ. שבת און זונטאג 2 אזייגער נ"מ.

אפטייקען
די היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) עפשטיין, (פעטריקאוער 225); בארטא-שעווסקי, (פעטריקאווער 95); ראזענבלום, (ציגעל-נאם 12); גארפיין, (וואכאדניא 54); קאפראווסקי, (נאוואמיעסקא 15).

פראצעס פאר אנ'אנפאל אויף א פאליציאנט

(פ) אין קרייז-געריכט איז געווען פאר-געקומען דער פראצעס פון שטשעפאק מיטעקא, וולאדיסלאוו ביא לאבושעסקי און אדאם כאבאטשיק, וועלכע זענען בע-שולדיגט געווארען אין אנפאלען אויף א פאליציאנט און צושלאגען איהם.

די אנגעקלאגטע האבען זיך פערטיידיגט, אז די זע-נען געווען שכור. דאס געריכט האט זיי פערמשפט מיטערקא אויף איין יאהר טורמע בילאבושיסקי אויף אכט חדשים און כאבאטשיק אויף מער חדשים טורמע

פערזענליכעס

געקומען איז צוריקגעקעהרט פון אורלויב ד"ר רת. מאלקאוויסקי, ספעציאליסט פון הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען.

דערהרג'עט אויפ'ן וועג

(פ) סטאניסלאוו קאלארזשעטשיק איז געווען צו-גאסט אין פארעמביע. ווען ער איז צוריקגעגאנגען א-היים, האט איהם ביים בייקעל הינטער „סכאדזא גורא" אומיץ בעפאלען און דערלאנגט מיט אנ'אייזען א'בערן קאפ קאלארזשעטשיק איז געפאלען, א מער-דערשטער. ער איז געקומען צו זיך ערשט אין שפיטאל, דארט האט ער דערציילט וואס מיט איהם האט פאסירט און איז געשטארבען.

פאליצאי זוכט די אנפאלער.

שטאט=ראט-וואהלען אין רודא-פאביאניץ

(ב) דעם 7. סעפטעמבער וועלען אין רודא-פאביאניץ פארקומען וואהלען צום שטאט-ראט. ס'-ווערען ארויסגעשטעלט 9 וואהל-ליסטעם.

(ב) די לאדזער סטאראסטווע האט פעסטגע-שטעלט דעם טערמין פון די וואהלען צום שטאט-ראט אין זגערזש און אלעקסאנדער אויף יוני 1931 י. ביידע שטעט קענען זיך איצט נישט ערלויבען ארורכ-צופיהרען די וואהלען, ווייל זיי דארפען קאסטען אין אלעקסאנדרע — 5 און אין זגערזש — 12 טויזענד זלאטעס.

ווארשאווער רעווי=טעאטער
„Chochlik"
Jerzy Darski אונטער דער ארט. לייטונג פון
Kino Spółdzielni
40 SIENKIEWICZĄ 40

א לאדזער גנב געכאפט אין א זגערזשער קאשטשאל

(—) נעכטען אין אזענד האט דער וועכטער פון קאשצאל אין זגערזש אויף דעם אלטע נמארק פער-שליסענדיג דעם קאשצאל בעמערקט ווי עמעס א פערשון צובעכרעכט א נדבות-פושקע. דער וועכטער האט פערהאקט די טיר און געמאכט א געוואלד, ס'איז אנגעלאפען פאליציי און האט דעם גנב פערהאלטען, ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דאס איז דער 22 יאהריגער סטעפאן קאצעק פון לאדז (אלעקסאנדר-ראווסקא 40). קאצעק איז א בעקאנטער לאדזער גנב וועלכער איז שוין איינציגע מאל געווען ארעסטירט. מ'האט איהם ארעסטירט און אפגעפיהרט אין טורמע אויף קאפערניק גאס.

א גנבה!

(פ) אין דער וואוינונג פון קאראבאנאוו (ווסכאד-ניא איין-און-דרייסיג) האבען זיך אריינגעכאפט גנבים און אויסגעלעדיגט די וואוינונג. דאס האט בעמערקט דער הויז-סטרוזש און וועגען דעם מיטגעטיילט דער פאליציי. קאראבאנאוו פאמיליע געפינט זיך אויף זומער-וואוי-נונג אין ראגאוו. מ'האט איהם ארויסגערופען און דאן איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז מ'האט ביי איהם ארויס געגנבעט מיטערס, פלאטען און פיל קאסטבארע זא-כען. די פאליציי זוכט די גנבים.

1 יאהריג קינד אראפגעפאלען פון 3 שטאק

(פ) אויף לימאנאווסקא 26 האט אין דער פא-מיליע וושעפיצקא פאסירט א שרעקליכער פאל:

נעכטען איז מאריא וושעפיצקא געווען אליין אין שטוב מיט איהר 1-יעהריג קינד. אזוי ווי די איז געווען בעשעפטיגט, האט זיך דאס קינד אוועקגעזעצט אויפ'ן פענסטער און אליין זיך פערנומען מיט איהר ארבייט. דאס קינד האט זיך געשפילט און מ'האט האט זיך דערהערט א געשריי — ס'איז אראפגעפאלען פונ'ם דריטען שטאק. ווען מ'איז צוגעלאפען צום קינד איז עס שוין געווען טויט.

די מוטער האט זיך געוואלט דאס לעבען נעה-מען. מ'האט איהר איבערגעלאזט אונטער אויפזיכט פון די היימישע.

—=:[]:=—

דר. ש. מינץ אויסגעקליבען
פאר ארדינאטאר אין פרעז. מאשטשיצקי-שפיטאל אין לאדז

פון ביאליסטאק שרייבט מען אונז:

דר. ש. מינץ, וואס איז ערשט נישט לאנג אויסגעקליבען געווארען פאר דירעקטאר פון ביאלי-סטאקער יודישען שפיטאל, האט דערהאלטען א טע-לעגראמע, אז ער איז אויסגעקליבען פאר ארדינאטאר פון שפיטאל א. נ. פון פרעז. מאשטשיצקי אין לאדז און ער ווערט געבעטען תיכף מעלדען טעלעגראפיש וועגען זיין קומען.

צווישען די קאנדידאטען האבען פיגורירט פערזענליכ-קייטען מיט גרויסע וויסענשאפטליכע נעמען. איטער-רעסאנט, אגב, אז דר. מינץ איז צווישען זיי דער איינציגער יוד.

דר. מינץ האט נאך, ווי מיר דערוויסען זיך ערשט בדעה צוצופאהרען קיין לאדז, זיך בעקענען מיט די בעדינגונגען פון דער ארבייט און ערשט נאכדעם וועט ער אננעהמען די ענטשיידונג.

איבערגעפאהרען

(פ) אויף רוג קאליאווא און שענקעוויטשא איז איבערגעפאהרען געווארען דער 48 יעהריגער לעאן פראנק שענקעוויטשא 64). פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

די ווילנער טרופע בלייבט נאך אין לאדז א קורצע צייט

ווי מיר דערוויסען זיך בלייבען נאך די ווילנער אין לאדז א קורצע צייט. דורך די פאר וואכען שפי-לען האבען אונזערע „ווילנער" קינסטלער בעוויזען צוצובינדען צו זיך דעם רוב יודישע טעאטער בע-זוכער פון אונזער שטאט. די אלטע לאדזער יודישע טעאטער טראדיציעס האבען ווידער אויפגעלעבט אויף דער בינע פון לאדזער שטאטישען טעאטער. עס ווערט דעריבער אפיסעל אונהיימליך ווען מען דערמאנט זיך, אז לאנג וועלען אונזערע טעאטער-קינסטלער אין לאדז נישט פערבלייבען.

דערמיט דערקלערט זיך טאקע, וואס דער ברייטער עולם איילט אזוי אין שטאטישען טעאטער, יעדער וויל אויסנוצען די געלעגענהייט און הנאה האבען פון דעם באמת קינסטלערישען שפילען פון די „ווילנער". אונזערע ארטיסטען ווייסליץ, קאמיען, אר-לעסקא, מאנסדארף א. אנד. פיהלען טאקע די דאזיגע צוגעבונדענקייט פון לאדזער טעאטער עולם און שפילען מיט גאנצען ברען פון זייער קינסטלערישער נשמה.

היינט שפילען די ווילנער די בעקאנטע דראמע פון פערשטארבענעם דיכטער און שריפטשטעלער ש. אנסקי „טאג און נאכט" עס וועט קיינער נישט דורכ-לאזען די געלעגענהייט צו זעהען די דאזיגע דראמע אין קינסטלערישען שפילען פון די „ווילנער".

היינט לעצטער גאסטשפיל פון העזמאן סעראצקי

דער בעליבטער ארטיסט העזמאן סעראצקי געזע-גענט זיך היינט, אין הינען יודישען טעאטער „בילדאר-האמאניע" מיט זיינע צאהלרייכע פערעהרער און פריינד.

ס'ווערט געשפילט די אומשטערבליכע אפערעטע פון א. גאלדפאדען „בר-כוכבא", מיט ה' סעראצקי אין דער טיטעל-ראלע.

נאך דער פארשטעלונג פערלאזט ה' סעראצקי לאדז, און פאהרט צוריק קיין אמעריקע.

ראדיא=פראגראם
דינסטאג, דעם 29 יולי

11.58 צייט-סיגנאל פון ווארשא און העינאל פון מאריאצקי טורעם אין קראקא. 12,05 מוזיק פון גראמאפאן-פליטען. 13,15 טאג-פראגראם, קינאן און טעאטער רעפערטואר, 15,50 פארלעזונג. 16,15 גראמאפאן פליטעס. 17,10 לופט-פליה-מינוט. 17,35 פארלעזונג. 18,00 סאליסטען-קאנ-צערט. 19,00 פערשידענעס. 19,20 גראמאפאן-פליטען. 19,35 קאמוניקאט פון דער לאדזער הענדעלס-קאמער, פראגראם אויף מארגען קאמוני-קאטען. 1915 ראדיא-זשורנאל, צייט-סיגנאל פון ווארשא. 20,00 אפערע פון גראמאפאן-פליטען קאמוניקאטען, (מעטעראלאגישער, פאליצייי, ספארט)

נישט געפרובט זאל מען זיין דערמיט...
דער דייטש כאפט זיין טאכטער אין חוה'ס קליידער ביים יודישען יונגענמאן

אין ווילנע אויף פילסודסקי-גאס האט די טעג פאסירט פאלגענדע פיקאנטע געשיכטע:

אויף דער דערמאהנטער גאס וואוינט דער יו-דישער יונגערמאן ר. א בדהר, א וואזאשאר לויט זיין פראפעסיע. דער דאזיגער יונגערמאן האט מיט א קורצער צייט צוריק זיך בעקענט מיט א יונגער דייטש-קע, א טאכטער פון אנ'אנשטענדיגער און רייכער דייטשער משפחה אין ווילנע.

דאס ווייטער זענען דיערע בעגעגענישען געווא-רען אלץ מעהר אינטימער, ביידע יונגעלייט האבען זיך גענענדיטיג פערליבט און זענען געווען גליקליך.

די משפחה, ביי וועלכער ס'איז איינגעשטאנען אויף קווארטיר דער יודישער וואזאשאר איז דא מיט א קורצער צייט צוריק ארויסגעפאהרען אויף דאטשע און דער יונגערמאן איז געבליבען וואוינען אליין אין דער דירה. דאס האט איהם געגעבען די מעגליכקייט צו פערברענגען אומגעשטערט ביי זיך אין שטוב.

דער ראמאן וואלט זיך אויך ווייטער אזוי גע-צויגען אהן שום שטערענישען מן הצד, ווען דער מיידעל'ס פאטער וואלט זיך נישט דערוואוסט, מעשה-שטן, וועגען דעם, אז זיין טאכטער פערברענגט שעה'ן לאנג אין דער וואוינונג פון א יודישען וואזאשאר ר.

דער פאטער האט בעקומען א חשד, און עפעס איז דא נישט גלאט און ער האט בעשלאסען נאכ-צושפירען זיין טאכטער, איינמאל איז דאס איהם גע-לונגען און ער האט בעמערקט, ווי זיין טאכטער האט זיך געטראפען מיט'ן יודישען יונגענמאן און ביידע זענען אריין אין א וואוינונג אויף פילסודסקי-גאס.

דער פאטער האט דאן בעשלאסען צו דערוויסען זיך, וואס טוט דארט זיין טאכטער ביים יונ-גענמאן און צומער דורך דער הינטער-טיר איז איהם גע-לונגען איבערצורייסען דער דינסט, זי זאל איהם אויס-בעמערקט אריינלאזען אין וואוינונג.

איינגעהענדיג אהינצו, האט דער פאטער גלייך אויפגעפעגט די מיר פון ר—ס צימער און ווי גרויס איז געווען זיין איבעראשונג, ווען ער האט דערזעהן! אז זיין טאכטער זיצט אויף דער סאפע א מוטער-נאקעטע, ווי די מאמע האט איהר געהאט.

מען קאן זיך פארשטעלען, וואס פאר א רעשם דאס האט געמאכט אויף אלעמען דרייען.

די טאכטער איז א פערברענטע פון תפסה גע-לאפען אריינכאפען א בגד אויף זיך, דער פאטער איז געבליבען שטעהן אנגעצונדען פון כעס און איפ-רעגונג און דער יודישער יונגערמאן האט פערשטאנען אז ער איז מ'אוס אריינגעפאלען.

דער שווער בעליידיגטער פאטער פאדערט איצט פון יודישען יונגענמאן, ער זאל חתונה האבען מיט זיין טאכטער, וועלכע ער האט לויט דיינע דייד פער-אומגליקליכט. דער יודישער יונגערמאן איז כלית ברירה מסכים געווען דערצו און די קריסטליכע מיידעל איז געווארען זיין אפיציעלע כלה.

אין וואס פאר א פארם וועט אבער פארקומען די חתונה, צו וועט זיך די כלה מגייר זיין, צו וועט זיך דער חתן שמד'ן, אדער די חתונה וועט זיין א ציווילע, איז נאך דערווייל אומבעקאנט.

—=[][][]=—

היינט אינאגוראציאנס-פרעמיערע!
„ארץ איז באליק"
א. פ.
עס נעמען אנטייל: אין 6 בילדער
M. Łukjańska, L. Orlińska, T. Gorłówna, J. Lisińska
P. p. J. DARSKI, J. SZYNDLER, F. KALINOWSKI i A. THOMAS.
היינט אינאגוראציאנס פרעמיערע!
רעווי אין 2 טיילען
18 בילדער
אין פראגראם: סקעטשען, אינסצעניזאציעס, מאלובקעס. סאטירע, אקטואליטעטען, באלעט-סצענעס, א. ז. וו. אייגענע דעקאראציעס און קאסטיומען
רעזשיסער: F. KALINOWSKI קאנפעראנסיער: J. SZYNDLER, מוזיק-לייטער: C. KANTOR, דעקאראציעס: Wł. NOWAKOWSKI.
אנהויב פון די פארשטעלונגען 8 און 10 אוה. נישט קוקענדיג אויף די גרויסע קאסטען זענען די פרייזען פון די בילעטען פון 80 גר. ביז 2 זל.

א טראגישער טעות

דריי יודישע הענדלער ווערען אויפ'ן וועג אנגענומען פאר באנדיטען, איינער ווערט דערהרגעט און צוויי פערוואונדעט

פון גראדנע שרייבט מען:

פרייטאג איז די גאנצע שטאט געווארען אויפ-געטרייסעלט דורך א שרעקליכען אומגליקס-פאל, אין וועלכען ס'איז צוליב א טראגישער מיספערשטענדע-נישן געפאלען אלס קרבן אנ'אומשולדיגער יודישער הונגערמאן, וועמענס גאנצער חטא איז בעשטאנען אין זוכען א שטיקעל ברויט פאר זיין פאמיליע.

דאנערשטאג ארום 6 פארנאכט זענען די פיר יודישע הענדלער, דער 27-יעהריגער אברהם לעווין (אולאנסקא 42), דער 45-יעהריגער שמעון קליינ-בארט (מאסטאווא 50), דער 35-יעהריגער יוסף יעלין פון פארשטאט און הלל רובינשטיין ארויסגע-פאהרען פון גראדנע קיין דרוזגעניק מיט א פוהר, אויף וועלכער זיי האבען געפיהרט עופות און פער-שידענע שפייזארטיקלען.

ווען זיי זענען אפגעפאהרען א 12 קילאמעטער פון גראדנע נישט ווייט פון האָרשע האט זיי געכאפט דער שלאקס-רעגען מיט דונערן און בליצען.

אזוי ווי די שווער-אנגעלאדענע פוהר איז געפאהרען זעהר לאנגזאם, האבען די הענדלער בעשלאסען איבערצולאזען אויפ'ן פוהר רובינשטיינען. האנ-דערע אנצוטרעפען אויפ'ן וועג וואנ'אויטא, כדי זיך צו ראטעווען פון שלאקס-רעגען און אנקומען שנעלער קיין דרוזגעניק.

פלוצלונג האבען זיי דערזעהען, אז אנטקעגען זיי פאהרט ווירער אנ'אויטא, די הענדלער וועלענדיג איהם אפשטעלען האבען זיי אויפגעהויבען די הענט און אנגעהויבען שרייען: האלט!

געזעסען איז עס גראד געריכט אין וואלד, אין טאקסובקע איז געזעסען אין פאסאזשיר, א ריכטער פון קאָנסק אין גימבאיאסק, וועמעס פרוי ס'געפינט זיך אין דרוזגעניק אויף דאטשע און ער איז אויך אהין געפאהרען.

דערזעהענדיג אויפ'ן מיטען וועג די 3 מענשען, האט זיך דער ריכטער דערשראקען און איהם איז געקומען אויפ'ן געדאנק, אז דאס זענען נישט אנדערש, ווי באנדיטען.

ווי ער ניט איבער, האט ער א געשריי-געטון: „פאדני"! (פאלט) און און זעלבען מאמענט גע-געבען א שיסעריי פון א רעוואלווער.

די ערשראקענע יודען האבען זיך נישט אריענ-טירט און זיי זענען אלע דריי געטראפען געווארען פון די קוילען.

דערווייל האט דער שאפער פון טאקסובקע אויסגעלאשען די פייערן און מיט דער גרעסטער שנעלקייט אוועק קיין דרוזגעניק, וואו דער ריכטער האט גלייך געמאלדען דער פאליציי וועגען בלומרשטען „באנדיטען-אנפאל".

די דריי אומגליקליכע יודען זענען געפאלען מיט א געשריי „ראטעוועט"!

אזוי ווי די פוהר איז געשטאנען נישט ווייט פונ'ם ארט פון פארפאל, האט דער 4-טער הענדלער רובינשטיין דערהערט די שיסעריי און זיך גע-לאזען גלייך צו זיינע שותפים; צו זיין גרויסער שרעק און פערצווייפלונג האט ער דערזעהן, אז לעווין און קליינבארט ליגען פערוואונדעטע, וועגען דער 3-טער יעלין איז אינגאנצען נישט געווען; האבענדיג אין קעשענע א צייטונג, האט ער איהר אנגעצונדען און געפונען יעלינען עטליכע מעטער ווייטער פונ'ם ארט פון פארפאל אונטער א קוסט; ווי ס'ווייזט אויס, איז יעלין, ווערענדיג געטראפען פון קויל, פון אומ-פעט אפגעלאפען די פאר מעטער און געפאלען א טויטער.

די צוויי פערוואונדעטע לעווין און קליינבארט האבען מיטדער הילף פון דער פוהרמאן אראפגענו-מען פון דער פוהר די גאנצע סחורה וועלכע זיי הא-בען געלאזען אין וואלד אויף הפקר, און ארויפגע-לייגט אויף דער פוהר דעם דערהרגעטען יעלין, ערשט ארום 2 בייטאג זענען זיי געקומען קיין גראדנע אין יודישען שפיטאל.

דער ארויסגערופענער ד״ר ה' פינקעל האט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון יוסף יעלין און ער-טיילט די ערשטע הילף די צוויי פערוואונדעטע.

אויסגעגראבען סדום?

בערלין, (יט״א) פון רוים ווערט מיטגע-טיילט, אז א דאנק די ארכעאלאגישע ארבייטען פון „רוימישען ביבעל-אינסטיטוט" אין עבר הירדן איז דער נאהענט פון תל-גאסול, אנ'ערך וועק קילאמע-טער צו צפון-מזרח פון ים-המלח איז דער געגענד פון וואדי-על-דושארפע, וואו איצט האבען פעסט-געשטעלט געווארען דאס געשיכטליכע ארט פון סדום, מען האט אויסגעגראבען רעשטלעך פון הייזער, אוי-וועגס, קארן-שפייכלער און מהלען צוזאמען מיט מענשליכע סקעלעטען, א גרויסע צאהל כלים, מע-סערס, פיילען, אלבאסטער-שטיק. א.א.וו. אין דעם אויסגעגראבענעם געביט האט מען אויפגעדעקט פון דאמענטען פון שטיין-מויערען. די פארשונגען הא-בען פעסטגעשטעלט, אז די רואינען פון תל-גאסול שטאמען פון אנ'ערך 3000 יאהר פאר קריסטוס'ען. די שטאט זאל האבען פערניכטעט געווארען אנ'ערך 2000 יאהר פאר קריסטוס'ען. איז ארום זאל, לויט דער מיינונג פון „רוימישען ביבעל-אינסטיטוט" פאלש זיין די פריהערדיגע השערה, אז סדום און עמורה זאלען זיך האבען געפונען צו דרום פון ים-המלח, אין דעם היינטיגען טאל סידין, אין דער אמת'ען, זאל דאס ארט ליגען אין געביט פון די איצטיגע אויסגראָ-בונגען, תל-גאסול, צפון-מזרח פון ים-המלח.

א״י רעגירונג נעמט אונטער איהר עקאנאמישען שוץ דעם פעלאך

ירושלים, (יט״א). אין צוזאמענהאנג מיט דער לעצטער פערא-דנונג פון דער ארץ-ישראל רע-גירונג וועגען איינפיהרונג העכערען אימפארט-צאל אויף ווייץ האט א העכערער רעגירונגס-בעאמטער וואס איז פאר דער פעראָרדנונג פעראנטווארטליך, ערקלערט פאלגענדעס אין א געשפרעך מיט'ן יט״א-פארשטעהער:

די לאגע פון פעלאך איז העכסט בעדויערנס-ווערט. דער פעלאך האט ווייץ, וועלכען ער קען נישט פערקויפען, ווייל דער אימפארטירטער ווייץ האט פערשלונגען דעם גאנצען ארץ-ישראל מארק, אין געוויסע ערטער נעהמט וואו דער פעלאך נישט אראפ דעם ווייץ פון פעלד. אנדערע ווילען נישט פערוויילען זייערע פעלדער, ווייל זיי וועלען נישט גע-פינען קיין אפזאץ פאר זייער תבואה. כדי צו פערהי-טען דעם פעלאך פון רואין, מוז איהם די רעגירונג שיצען, דאס איז דער איינציגער וועג. ארץ ישראל דארף ס״הכ איין דריטעל פון דער תבואה, וואס ווערט פאקטיש אימפארטירט. די רעגירונג גיט אכטונג אז די ענדערונגען אין אימפארט-צאל זאלען נישט ארויסרופען קיין העכערונג פון די ברויט-פרייזען. די רעגירונג וועט פאר'ן שוץ פון פעלאך אויך גרינ-דען אנ'אגריקולטור-באנק, וועלכע וועט ארויס-שטויסען די איצטיגע פריוואטע געלט-מלווים, וואס רואינירען דעם פעלאך.

די מעכאנישע
שלאסעריי און שווייסעריי
פיהרט אויס זעמטליכע מאשין-רעפא-ראטורען, שווייסונגען, צופאסונג פון מאשינען-טיילען מיט גאראנטיע און
:-: געגען ביליגען פרייז :-:
J. REDER, Łódź
1 קאנסטאנטינער 11 (רוג זאכאדניא)
פריוואט-וואוינונג: גדאנסקא 20.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע-דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם וועלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פונ'ם טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארײנגעגעבען. אויף אנפראגען אָהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

818. ג. ה—ש.

דער בילאנס מוז אנטהאלטען א גענויע רשימה פון אלע בעוועגליכע און אומבעוועגליכע גיטער, אקטיווע און פאסיווע חובות, ריוחים היזקות און הוצאות. דער בילאנס דארף דאטירט און אונטער-געשריבען ווערען דורך דעם געפאלענעם בעל-חוב.

819. ש. ב. נומער 20.

א פערלעגענער חוב פאר האנדעל-געלט געהט נאך פינף יאהר פערעלטערט.

820. א דאנקבארער לעזער.

אין אנ'אקט אינטערציזיע מוזען גענוי אויס-גערעכענט ווערען אלע מעבעל-שטיק און חפצים וועל-כע די פרוי ברענגט אריין אלס נדן. קיים ווערט דער אנגעגעבענער אביעקט-פעשטאנד אבסטראקט בעצייכענט, (למשל א שלאף אדער עס-ציממער) אד(ער) ס'ווערט אנגעגעבען סתם א בעשטימטע סו-מע געלד, קען מען זיך מיט אזא אקט נישט העקען לגבי דריטע פערזאנען.

ער איז אבער פולקרעפטיג אין די אינערליכע בעציהונגען צווישען מאן און פרוי.

821. א לעזער פון גדאנסקא.

אזא מין קויף האט נישט און קאן נישט האבען קיין שום רעכטליכען ווערט.

איהר מוזט דעריבער דעם חוב אויסבעצאהלען, אנדערש קאן מען אייך דעם סאמאכאד סעקוועסטרירען.

822. פושיטעק.

אומאפהענגיג פון אומשטאנד ביי וועמען דער אנצוג געפינט זיך, קיים שטאמט ער פון א גנבה קאן מען איהם אפנעהמען.

823. א צוקערניע אינהאבער פון גדאנסקא ג.

אהן אונטערשיד, צי איהר ווילט פיהרען אייער אונטערנעהמונג אונטער דער פירמע „דאריא" אדער „מאנשעסטער" איינס מוזט איהר אבער געדענקען, אז נישט מיט דער בעצייכנונג אויף דער קאנצעסיע און אפילו אויך נישט אויפ'ן האנדעלס-פאטענט ער-ווערבט מען דאס אויסשליסליכע איינענטום - רעכט אויף א געוויסע פירמע. אזא רעכט בעקומט מען נאר דורכ'ן אריינטראגען די פירמע אין האנדעלס-רע-גיסטער ביים קרייז-געריכט. קיים וועט איהר אייער צוקערניע נישט אריינטראגען אין האנדעלס-רעגיס-טער קאנען זיך אפילו נאך צעהן צוקערניעס אויף דער זעלבער גאס אנרופען מיט דעמזעלבען נאמען און איהר וועט נישט האבען קיין רעכטליכען גרונד צוצוציהען זיי דערפאר צו געריכטליכער פעראנט-ווארטליכקייט.

דאס ערשטע מיידעל

פונ'ם לעבען פון דער היינטיגער יוגענט אין רוסלאנד.

פון ניקאלאי באגדאנאוו

***

דאס האט געזונגען סאניע.

איך האב איינגעהאלטען דעם אטעם און זיך אפגעשטעלט, בעטראכטענדיג איהר פיגור, וואס האט אויסגעזעהען בלויז ביים שיין פון דער לבנה.

ווייסער זעגעל אויפגעבלאזען.

און בלויען נעפעל פון דעם ים...

איך האב געהערט די ווערטער, און מיר האט זיך אויסגערוכט, אז סאניע איז ווי א זעגעל.

איך האב מורא געהאט זי איבערצושרעקען, אבער מיר האט זיך זעהר געוואלט צוגעהן צו איהר ביי אזא אויסערגעוועהנליכער געלעגענהייט.

וואס שווימט ער צום ווייטען שטאם,

וועמען און דער היים פערלאזען...

סאניע האט געזונגען און איך האב געהערט אין איהר זינגען א בענקשאפט, איך בין מיט אמאל געווארען דרייסטער און בין ארויס גלייך צו איהר:

— דאס בין איך, האב נישט מורא.

— אויף דער וואך, — האט זי פשוט א לאך געטון, און מיר האבען זיך איהרע ווערטער אויס-געוויזען גראב.

— זינג נאך, — האב איך געבעטען.

— עס איז קאלט, — האט זי א ציטער געטון מיט די אקסלען, און איך האב דערזעהען, אז זי איז אנגעטון נאר אין איין ציצענעם קליידעל.

— קאלט? קום אהער.

איך האב צעעפענט מיין ברייטען קאזשוך.

— ווארט, — האט זי געזאגט, — גיב מיר אין ארבעל.

איך האב ארויסגענומען מיין האנד. זי האט אנגעטון דעם ארבעל, איך דעם צווייטען, מיר הא-בען זיך צוגעשפיליעט, און עס האט אויסגעזעהען, ווי איין מענש וואלט אין דעם קאזשוך געווען. מיר זיינען געווארען ווארים און פרעהליך. איך האב ארומ-גענומען מיין האנד צו איהר אויף דער טאליע און זי האט זיך פערטרויליך צוגעדריקט. מיר האבען זיך געלאזט געהן.

דער לבנה האט זיך איינגעגעבען ארייצוקוקען אין סאניעס לויכטענדיגע אויגען. איך האב נישט געוואוסט וועגען וואס צו רעדען. איך בין נישט גע-גאנגען, נאר געשוועבט, ווי אין א חלום, נישט לאנג צוריק האב איך געזעהען אין חלום אויך אזא שעהן מיידעל, וועלכע איך האב אויך אזוי ארומגענומען און געשוועבט אין דער לופטען.

— לאמיר זינגען, — האט סאניע געזאגט, און זי האט ווידער אנגעהויבען:

ווייסער זעגעל אויפגעבלאזען...

איך האב איהר שטילערהייט צוגעהאלפען. ביס-לעכווייז האבען מיר זיך צעזונגען און אזוי אפגע-זונגען א גאנצע נאכט.

— אי, — האט זיך א כאפ געטון סאניע, — עס טאגט שוין!

און טאקע, די לבנה איז בלאסער געווארען, און די גראז איז בעדעקט געווען מיט טוי. שפרינ-גענדיג ווי א קעצעל און אפטהייסלענדיג די באר-וועסע פיס, איז סאניע לאכענדיג אנטלאפען פון מיר.

ווען איך האב אינדערהיים דערשלאפען די נאכט און איך האב זיך אויפגעכאפט, האט זיך מיר אויסגערוכט, אז דאס איז געווען א חלום. און איך האב עפעס מורא געהאט צו זעהן סאניען און א קוק טון איהר אין די אויגען.

איך האב א גאנצען טאג געפיהרט מיסט, און זיצענדיג אויפ'ן וואגען האב איך געזונגען: „ווייסער זעגעל אויפגעבלאזען"...

איך האב סאניען אויך אויף דעם צווייטען טאג נישט געזעהען. און דערנאך איז אנגעקומען די נאכט פון איוואן קופאלא.

אהא, איך וועל סאניען איבערלאזען זאגען אי-וואנס פייער! מיר וועלען געהן פון נייגעריגקייט וועגען און ארומשפאצירען אביסעל אין פארק..."

„סאניע, זיי מארגען אויפ'ן ברייטען וועגעל אין פארק, מיר וועלען געהן אנקוקען איוואנס פיי-ער. אויב מיר וועלען געפינען איז גוט; אויב נישט, איז נאך בעסער".

איך האב אנגעשריבען דאס בריוועלע אויף א שטיקעל פאפיר און געגעבען עס מיין ברודער אפ-צוטראגען.

ער איז צוריקגעקומען און געזאגט:

— זי האט איבערגעלייענט, און עס איז אנ'-ענטפער...

ער האט צעעפענט די האנד, אבער דארטען איז גארנישט געווען.

— איך האב אפגעוואוירען דעם ענטפער, — האט הוידיג געזאגט מיין ברודערל, — זי האט אויף דעם זעלבען פאפיר געשריבען...

— אך, דו שנעק!... — האב איך נישט אויס-געהאלטען.

— ניין, אז איך א ליגען. גרויסע מענשען בעד-גריסען זיך מיט מיר און גיבען מיר די האנד...

— ווער?

— ווארעני אליין.

— ווארעני? ווי קומט ער אהער?

— ער איז געזעסען אויף די קלעצער נעבען סאניעס הויז...

— אט א טייוועל, — האב איך א טראכט געטון, — ער האט גארנישט מורא, אפילו בייטאג, מאמער קומט אן מיליטער... — און צו מיין ברודערל האב איך געזאגט:

— און ווי איז זי געווען, פרעהליך? זי האט גארנישט געזאגט מיטנדלך?

— געזאגט.

— וואס-זשע שוויינסטו?! — האב איך א געשריי געטון.

— זי האט געזאגט: „דו ביזט א קאראפוז", און געוואלט מיר א פיק טון אין נאז; אבער איך האב איהר פערשפיגען די האנד...

מיין ברודערל האט געקריגען אין קארק אריין.

ווען עס איז פינסטער געווארען, בין איך אוועק אויפ'ן וועגעל אין פארק. מיט מייכע טריט איז מיר ווידער נאכגעגאנגען די לבנה, זיך גנבישענענדיג, איבערקוקענדיג איבער'ן אקסעל. סאניען האב איך נישט געזעהען. איך בין געווען זעהר פערבענקט און א סך געזונגען: „ווייסער זעגעל אויפגעבלאזען"...

איך האב דערהערט עמיצענס טריט, אבער עס איז נישט געווען סאניע. איך האב געהערט עמיצענס א געשריי ביי די אלטע איינגעפאלענע טויערן פון פארק. און איך האב געהערט א געוויין פון א סאווע אויפ'ן צלם פון קלויסטער. ווען איך בין געגאנגען אהיים, שוין נישט זינגענדיג, מיט אנ'אראפגעלאזטען קאפ, האב איך פלוצלונג דערזעהען קלאר און ממש פרישע שפורען. דאס זענען געווען סאניעס טריט. דארט, וואו דער זאמד איז געווען פערוואקסען מיט געדיכטען גראז, זענען די שפורען פערפאלען געווארען, וואס זאל עס בעדייטען? אנ'אומרוהיגער בין איך צוגעלאפען צו סאניעס הויז.

עס איז געווען פינסטער. אין סאניעס ציממערל איז דאס פענסטער פערהאנגען. געוויס שלאפט זי.

א בעליידיגטער בין איך אוועק, און בין אינדערפריה זיך אפגעמאטערט אין טראכטעניש. איינ-שלאפען האב איך נישט געקענט. מיט'ן פרימאָרגען בין איך ארויס, און א בענקענדיגער ארויס פון דארף. איך בין אוועק אין פ'ן בארג, צו דער פעסטונג, וואו עס שטעהט דער אלטער בוים, איבער'ן אויסאטשקינס קבר. דארטען איז אנגענעהמער צו טראכטען, קוקענדיג אין די ווייטקייטען.

דאס דארף איז נאך געשלאפען. פון די שטאַ-לען האט זיך געטראגען א ווארעמער ריח פון בהמות, היינט איז יום-טוב. היינט וועט מען די קיה נישט טרייבען צו דער פאשע. איוואנאוס טאג איז אויך א יום-טוב פאר די פאסטוכער. ביי אונז אין דארף האט מען ליב איוואנאוס טאג. נאכ'ן קלויסטער געהען די מיידלעך אוועק הינטערן דארף נעבען דער פעסטונג, קלייבען בלומען, פלעכטען קרענץ און געהען צום וואסער-פאל, וואו עס איז אמאל גע-שטאנען א וואסער-מיהל. און שוין מיגען וואסער ווארפען זיי די קרענץ און טרעפען זייער מזל. ביינאכט זינגען זיי און טאנצען, שפרינגען איבער פייער, לאזען אראפ פון בארג אנ'אויסגעשמירטע ראד און ססאר-לע, אינגאנצען אין פייער, מיר דארפען זיין מיט דער יוגענד, סאניע דארף אויך זיין... אבער איך מעג נישט געהן! זי האט מיך בעליידיגט.

(פארטזעצונג קומט)

יודישער דענטיסט, וואס האט ערמארדעט זיינע 2 פרויען

איינע האט ער פערגיפטעט און די צווייטע דערווארגען. — ער איז א געבילדעטער מאן און שטאמט פון א פיינער פאמיליע

א עלנע פערברעכער, ווי דער וויענער יודישער דענטיסט, דר. פריץ גוטמאן איז ביי הערען ווירקליך א זעלטענהייט.

ער איז א פערציג יעהריגער מאן, מיט פארנעהמע מאנירען, א געוועזענער אפיציר. און שטאמט פון א זעהר רייכער וויענער יודישער פאמיליע.

דר. גוטמאן ווערט אנגעקלאגט אין מארד. ער ווערט בעשולדיגט, אז ער האט גרויזאם ערמארדעט זיינע צוויי פרויען.

דער מארד פון דער ערשטער פרוי, העלענע בער, איז איינגעהילט אין א שלייער פון געהיימנישען וועלכע מען קען נישט אויפדעקען, די פרוי איז פלוצים געשטארבען פון גיפט. דר. גוטמאן ווערט בעשולדיגט, אז ער האט די פרוי פערגיפטעט, אבער ער לייקענט אפ די בעשולדיגונג.

זיין צווייטע פרוי, ראזע פערבער, פון גאליציען האט ער דערווארגען מיט די אייגענע הענד. דעם דאזיגען פערברעכען לייקענט ער נישט. אבער ער ערקלערט אז די פרוי האט איהם „געהייצט" ז' צו ערמארדען.

די פערגאנגענהייט פון דעם דענטיסט דר. גוטמאן איז נישט קיין גאנץ גלאטיגע. אין געריכט ווערען אויפגעדעקט בילדער, וועלכע גיבען א בעגריף פון זיין כאראקטער אלס פערברעכער. נאך אלס יונגער סטודענט האט ער געפיהרט אויסגעלאסענע לעבען מיט מעטרעסען און געפעלשט וועקסלען מיט'ן פאטער'ס אונטערשריפט.

איינמאל האט פריץ ארויסגעגנבעט פונ'ם פאטער'ס קאסע א גרויסע סומע געלד און האט געלד פערהוליעט מיט אומאנשטענדיגע פרויען. דער פאטער איז פערצווייפעלט געווארען. ער איז שיער נישט ראזאטירט געווארען און געהאלטען ביי באנקראט. דאן האט דער פאטער גענומען דעם נישט-געראטענעם זוהן, געקויפט איהם א שיפס-קארטע און איהם אוועקגעשיקט צו זיינע קרובים קיין אמעריקא. דער סטודענט האט אין אמעריקא נישט געלעבט קיין האר-נינג און ער איז אוועק צוריק אהיים, אין וויען, און געשוואוירען זיין פאטער אז ער וועט פון יעצט אן שוין זיין א לייט. א שטיק צייט האט ער זיך ווירקליך געהאלטען אין דער מעלה, און איז געווען א לייט. ער האט אויסשטודירט אויף דענטיסט, אנטיילגענומען אין קריג אלס אפיציר און געהייראט דאס שעהנע מיידעל העלענע בער.

אין אנפאנג האט עס אויסגעזעהן, אז די הייראט איז א גליקליכע, אבער באלד האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דר. גוטמאנס כאראקטער האט זיך נישט פיל געענדערט. ער האט שנעל פערהוליעט דער פרוי'ס נדן, ווידער געפעלשט וועקסלען אום צו קריגען געלד, און געפיהרט הינטער זיין פרוי'ס רוקען א געהיימע ליבע מיט א קריסטליך מיידעל לאטע לענץ. אבער די לינקע ליבע איז אויך נישט געווען קיין עכטע, ווייל ער האט אויך זיין לינקע געליבטע פערראטען מיט אנדערע ליובאווניצעס.

איינמאל, דאס איז געווען אין א ווינטער-אווענט, האט דער דענטיסט גוטמאן פלוצים אנגעקלאפט אין דער טיר פון זיין שכנ'ס וואוינונג, און איז אריין מיט א פערצווייפעלטען געוואלד, ער האט געוויינט, געשריען און זיך געריסען די האר פון קאפ.

— וואס איז, הער דאקטאר, וואס איז געשעהן?
— האט איהם דער שכן געפרעגט.
— עס איז שרעקליך! — האט דער דענטיסט געוואלדעוועט.
— וואס איז שרעקליך?
— עס האט פאסירט אנ'אומגליק! — האט ער געענטפערט מיט א גרויס געוויין.
— וואס פאר אנ'אומגליק? — האט מען איהם געפרעגט.
— מיין פרוי האט זיך געלעגט שלאפען... — האט ער געענטפערט מיט פערצווייפלונג.
— נו, וואס איז דא דער אומגליק?

(בריף פון וויען)

— אבער זי שלאפט נאך אלץ! — האט ער געיאמערט.
— וועט זי ווארשיינליך באלד אויפשטעהן... — האט מען איהם געענטפערט.
— ניין, — האט ער געזאגט, — ער שרעקט זיך, אז זי וועט נישט מעהר אויפשטעהן, זיין געליבטע, טייערע פרוי.
— ווארום וועט זי חלילה מעהר נישט אויפשטעהן, — האט מען איהם געפרעגט פערוואונדערט.
— ווייל זי האט זיך ווארשיינליך פערגיפטעט — האט ער געענטפערט.

מען איז אריין אין זיין וואוינונג, און מען האט געטראפען זיין פרוי העלענע ליגען אין בעט. זי איז געווען האלב-טויט, בעוואוסטלאז, עס זענען געקומען דאקטוירים, אבער מען האט זי מעהר נישט געקענט רעטען. זי איז באלד געשטארבען.

דאקטוירים האבען די טויטע פרוי געפלמסט. עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די פרוי איז געשטארבען פון גיפט. מען האט אויך געפונען א רעשטעל גיפט אין א פלעשעלע אויפ'ן טיש, און עס איז פעסטגעשטעלט געווארען אז די פרוי איז פערגיפטעט געווארען מיט דעם גיפט, וועלכען מען האט דא געפונען. דער דענטיסט גוטמאן איז דעמאלט ארעסטירט געווארען אויף דעם פערדאכט אז ער האט פערגיפטעט זיין פרוי. מען האט אבער נישט געקענט בעווייזען. ער האט צוקלאפט אלע בעווייזען און געטענה'ט אז זיין פרוי איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך גיפט, און אויב יי מען האט זיין שולד אין דעם מארד נישט געקענט בעווייזען, איז ער ביי דעם דעמאלסדיגען פראצעס פרייגעשפראכען געווארען.

זיין צווייטע פרוי ראזע, פלעגט דערצעהלען צו די שכנים און צו איהר מאנ'ס פאציענטען וועלכע פלעגען קומען אין איהר הויז, אז זי שרעקט זיך צו לעבען מיט איהר מאן, ז' האט מורא צו זיין מיט איהם אין איין וואוינונג, ווייל עס שיינט איהר, אז ער איז א געפעהרליכער מענש.

ווי שוין געזאגט, האט דער דענטיסט געלעבט מיט זיין פרוי אין פריגצלאוו, און איינמאל, אין א שעהנעם פריהמארגען איז דער דענטיסט אריינגעלאפען צו זיין שכן מיט א פערצווייפעלטען געשריי, ער האט געוואלדעוועט, געריסען זיך די האר, פון קאפ און געשלאגען זיך מיט די פויסטען אין געזיכט.

— וואס איז געשעהן? האט מען איהם געפרעגט.

—מיין טייערע, געליבטע פרוי ראזע איז פערביי! — האט ער געענטפערט מיט גרויס געוויין.
— וואס הייסט פערביי? — האט מען איהם געפרעגט ערשטוינט.
— זי האט זיך אויסגעגליטשט און געפאלען,— האט ער געענטפערט.

מען איז אריין צו איהם אין דער וואוינונג און מען האט טאקע געפונען ליגען זיין פרוי טויט אויפ'ן דיל.

עס איז געקומען פאליציי און דאקטוירים און עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פרוי איז דערווארגען געווארען. אויף איהר האלז האט מען געפונען שפורען פון פינגער וועלכע האבען זי דערווארגען.

דער פערדאכט איז גלייך געפאלען אויף דעם דענטיסט, אז ער האט ערמארדעט זיין פרוי, און ער איז ארעסטירט געווארען, א שטיק צייט האט ער אלץ געלייקענט און געזוכט זיך ריינצוואשען פונ'ם פערדאכט, אבער ווען ער האט איינגעזעהן, אז אלע בעווייזען זענען געגען איהם, אז מען האט פעסטגעשטעלט זיינע פינגער-דרוק אויף דער ערמארדעטערס האלז, האט ער זיך ענדליך מודה געווען אין דעם גרויזאמען מארד. ער האט זי צוערשט געווארגען מיט א האנטוך, און דאן זי דערווארגען מיט די הוילע הענט.

מ—ה.

גייסטליכע און לעהרער בראש

פון דער פאגראם-בעוועגונג אין רומעניע

בוקארעשט, (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט דעם אטענטאט אויף דעם וויצע-אינערן-מיניסטער, אנגעלעסקו, ווערען דורכגעפיהרט ווייטערע ארעסטען צווישען די רומענישע סטודענטען. עס זענען ארעסטירט געווארען עטליכע סטודענטען, וואס זאלען האבען מיטגעארבייט מיט'ן אטענטאטער בעזעא. עס זענען אויך ארעסטירט געווארען עטליכע רעגירונגס-בעאמטע.

בוקארעשט, (יט"א) עס ווערט מיטגעטיילט אלס פולשטענדיג זיכער, אז ביידע גייסטליכע פון בארשא, דמיטרעסקו און בערנרע, וואס זענען אַרעסטירט געווארען, זאלען די טעג בעפרייט ווערען. די העכערע קירכליכע מאכט האט בעשלאסען ביידע גייסטליכע צו בעשטימען אויף אמטען אין אנדערע שטעט.

ווי עס איז צו זעהען פון א גאנץ בעריכטען, וואס קומען אן פון די גענייטענע יודישע שטעטלעך, שפילען די גייסטליכע און לעהרער א זעהר וויכטיגע ראלע אין דער פאגראם-העצע, אומעטום הויבען זיך אן די פאגראם-מארשען פון די טויערים פון די קירכען און ארומיגע פלעצער, און וועלכע זיי זאמלען זיך, ווערענדיג צונויפגערופען דורך קירכען-גלאקען.

בוקארעשט, (יט"א) פון א רייה געגענדען קומען אן ווייטערע ידיעות וועגען ארעסטען פון אנטיסעמיטען. אין דעם שטעטעל טעלעפינע, בוקאווינע, איז ארעסטירט געווארען דער בעקאנטער פאגראם-העלד דמיטרי סקרענוק, בעת ער האט צווישען די פויערים פערשפרייט פלוג-בלעטער, רופענדיג זיי צו אינטערצינדען יודישע הייזער און ראבירען יודיש פערמעגען. ער איז א געשמידטער אין קייטען געבראכט געווארען קיין בוקארעשט. עס איז אויך ארעסטירט געווארען דער ארוואקאט זאמרא, וועלכער איז דער נאהענטסטער פריינד פון בעזעא, דער אטענטאט-אויספיהרער אויף אנגעלעסקו, צווא מען מיט'ן ארעסטירטען קארנעלי קאדרעאנו איז אר רויסגערופען געווארען קיין בוקארעשט דער אינספעק טאר פון דער „סיגוראנץ" (געהיים-פאליציי) אין יאסי וואו עס געפינט זיך די הויפט-קווארטיר פון דער אנטיסעמיטישער „אייזערנער גווארדיע". דער „סיגו ראנץ"-אינספעקטאר דארף אפגעבען א בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון די אנטיסעמיטען אין יאסי.

Dr. Med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 5—9 אווענד
זינטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.

יודישע נייעס

אנהויב 1931 זאל סער הערבערט סעמיועל

שוין איבערנעמען דעם אמט פון וויצע-קעניג פון אינדיען

לאנדאן, עס איז העכסט ווארשיינליך, אז שוין אנהויב 1931 יאהר, ווען עס ענדיגט זיך דער נאמינאציע-טערמין פון א'צטיגען וויצע-קעניג פון אינדישען לארד אירווין, זאל אויף דעם אמט נאמינירט ווערען דער געוו. נציב-העליון פון א"י סער הערבערט סעמיועל. אזוי אזוי ווערט סער סעמיועל זיין דער צווייטער יוד א'פ'ן הויכען אמט פון וויצע-קעניג פון אינדיען.

שטייער-הנחות פאר יודישע איבערוואנדערער קיין קרים און בירא-בידזשאן

מאסקווע, (יט"א) די רעגירונג האט פערעפענטליכט א נייע פעראָרדנונג וועגען לאנדווירטשאפטליכע שטייערען. די פעראָרדנונג זעהט פאר, אז יודישע איבערוואנדערער, וואס בעזעצען זיך אויף ערד לויטן אויפטראג פון „קאמזעט", ווערען בעפרייט פון שטייערן אויף א צייט פון 4 ביז 15 יאהר. די הנחה איז דיל אויף אינדיווידועלע ווי אויף קאלעקטיווע ווירטשאפטען אין קרים און בירא-בידזשאן, אנהויבענדיג פון איבערוואנדערער, וואס האבען זיך בעזעצט אין דעם ערשטען יאנואר ה. י.

קרובים פון אנגעקלאגטען אראבישען אויספארשונגס-ריכטער

האלוען און קישעו איז געריכט א יודישען אדוואקאט

ירושלים, (יט"א) די טעג האט זיך אין ירושלימער קרייז-געריכט אפגעשפילט אנ'אומגעוועהנליכע סצענע, בעת וועלכער די קרובים פון אנ'אראבישען אויספארשונגס-ריכטער האבען זיך געווארפען האלזען און קישען דעם בעריהמטען יודישען אדוואקאט דר. מרדכי עליאש. דער אויספארשונגס-ריכטער סאבא-סאיה איז געווען אנגעקלאגט אין בעגעהן א רייה אמטליכע פעל שונגען. די בעשולדיגונג געגען איהם איז געווען זעהר א שווערע. אין בלויז א דאנק דער גלענצענדער פערטיידיגונג פון יודישען אדוואקאט איז סאבא-סאיה בעפרייט געווארען.

60-יעהריגער געבורטס-טאג

פון בעקאנטע יודישען מאלער פראפ. יהודה עפשטיין

וויען, (יט"א) די טעג האט דער בעריהמטער יודישער מאלער פראפ. יהודה עפשטיין, געפייערט זיין 60-יעהריגען געבורטס-טאג. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט די גאנצע וויענער פרעסע געווידמעט ווארימע ארטיקלען דעם יובל-היובל. א ווארימע בעגריסונג האט אוועקגעשיקט דעם יודישען קינסטלער די עסטרייכישע קונסט-אקאדעמיע.

פראפ. עפשטיין שטאמט פון א ליטווישע שטעטעל און איז א נאצ'אנאלער יוד.

דענקמאל אין מאריענבאד לכבוד א יודישען מעדיצינער

פראג, (יט"א) צום 25-טען יאהרצייט איז די טעג אין מאריענבאד געשטעלט געווארען א דענקמאל לכבוד דעם בעריהמטען יודישען מעדיצינער פראפ. באש, וועלכער איז געווען לייב-ארצט פון קעניג מאקסימיליאן פון מעקסיקא און איז דער ערפינדער פון דער קלינישער בלוט-דרוק-מעסטונג, וואס איז שפעטער פערפאלקאמט געווארען דורך א צווייטען יודישען מעדיצינער ד"ר פעלער.

דער מארד אין דער נאכט

(54

גרויסער שפאנענדער סענסאציאנעלער ראמאן

— איהר מוזט מיר דערצעהלען, ווי-אזוי און פארוואס איהר האט דער'הרג'עט היימאנען? — האט טארטשינסקי איבערגע'חזר'ט נאך אמאל, בעת היקמאן האט זיך אנגעגאסען איין גלאז אביסעל וואסער.

— אלזא, דערקלעהר איך אייך נאך א מאל... איך האב איהם נישט געזעהן אין יענער נאכט!

— נארישקייט!.. איהר זאגט ווייטער ליגען!

— בנאמנות, איך זאג אמת!.. איידער איהר וועט מיך ליגנער, הערט מיך אויס, וואס כ'וועל אייך דערצעהלען.

וואקס האט אראפגעשלונגען דאס וואסער, וואס היקמאן האט איהם צוגעטראגען, און א בעדערהייטער אביסעל, האט ער פערגאנגען זיין פריהערדיגען פלאץ, אויפ'ן שטול.

זיין פלוצלונגע בהנהגות האט געגעב...

שפראכען זיין פריהערדיגער אומרוהיגקייט.

פאמעליך און געלאסען האט ער אנגעהויבען צו דערצעהלען.

דער געהיים-אגענט און דער שרייבער זענען געזעסען איבעראשטע און זיך אויפמערקזאם צוגעהערט, א ווארט נישט צו פערלירען.

— מיינע הערען, — האט וואקס אנגעהויבען— איהר ווייסט דאך, אז איך בין געווען דעם הער היימאנס סעקרעטאר, און אז איך בין געווען אנ'אריינגעהער אין זיין שטוב. עס פלעגט מיר אפט אויך אויסקומען צו זיין אין ווארשא, און איך קען גוט זיינע בני-בית. מיט א יאהר צוריק האב איך זיך בעגעגענט מיט מארישען... מיט מאריא לאבענקא — א שעהן מיידעל, וואס האט געדינט ביי זיי אין הויז... איך האב איהר געשענקט דעם ראמאנע אנגעבען... איהר האבען מיט איהר, ווי נאר די מאטעריעלע לאגע מיינע וועט עס מיר דערלויבען.

— איהר האט ווירקליך געהאט ברעה מיט איהר התנגדות צו האבען? — האט היקמאן א פרעג.

געטון, נישט גלויבענדיג שטארק אין וואקס'ס אויפריכטיגקייט.

— איך האב זעהר ערנסט געטראכט חתונה צו האבען, — האט וואקס געענטפערט — מארישע איז געווען א גוט און שעהן מיידעל, און איך האב זי זעהר ליב געהאט, אז מיר פלעגען זיך בעגעגענען, האבען מיר גערעדט וועגען מענשען, וואס מיר האבען געקאנט, און זי פלעגט מיר טאקע שילדערען, וואס ביי זיי אין שטוב טוט זיך... פון איהר האב איך זיך דערוואוסט, אז דער הער היימאן איז פערליבט אין לידיא נארצעוויטש. צו יענער צייט האב איך שוין געוואוסט, אז לייכטזיניגע שפעקולאציעס האבען איהם כמעט רואינירט... און דערפאר, אז ער האט מיר איינמאל א זאג געטון, דאס ער פערכאפט פופציג טויזענד דאלאר, האב איך איהם לכתחילה אבסאלוט נישט געגלויבט. איבערצייגט האב איך זיך אין דעם ערשט דאן, ווען ער האט מיר דאס געלד אליין בעוויזען... ער האט דערקלערט, אז דאס געלד געהערט צו א געוויסער רוסישער געזעלשאפט, און דערצעהלט די געשיכטע פון דעם בלויעם צלם'על... עטליכע מאל האט ער זיך אויסגעדריקט פאר מיר, דאס עס איז א גרויסער שאד, וואס דאס געלד געהערט נישט צו איהם... פון דער צווייטער זייט האט פריילין נארצעוויטש אפט געשמועסט מיט מארישען...

— אבער פריילין נארצעוויטש איז דאך אוועק פון די היימאנס מיט עטליכע וואכען איידער דער קאפיטאן סאלאמקא האט איבערגעגעבען היימאנען דאס געלד.

— יא, אבער מארישע האט זיך נאך מיט דער נארצעוויטש געזעהן אין לאנדאן... בעת איינעם פון אזעלכע צוזאמענטרעפענישען האט די נארצעוויטש דערצעהלט מארישען, אז דער הער היימאן וויל מיט איהר אנטלויפען קיין אויסלאנד, און, פערשטעהט זיך, מיטנעהמען די פופציג טויזענד דאלאר... זי האט זיך פאר איהר פערטרויט, אז די דאס איהם צוגעזאגט צו פאהרען מיט איהם, בתנאי, אז ער זאל איהר ווייזען ס'געלד... צו דעם צוועק האבען זיי זיך בעשטימט, צו טרעפען אויף דער אפגעלעגענער טארנאווארגאס, און זיי האבען אפגעמאכט, אז זיי וועלען זיך ביידע איבערטון.

— צו-וואס?

— ס'איז דערפאר, ווייל היימאן האט זעהר מורא געהאט פאר קאמפראמיטאציע, פאר רכילות, פאר בייזע צינגער, און עס געגעבען צו פערשטעהן דער נארצעוויטש... דעריבער האבען זיי זיך בעדר שלאסען צו טרעפען אין אזא שטיל ארט, און אין אזא צייט, ווען קיינער וועט זיי נישט קענען שטערען... א-בערצייגענדיג זיך, אז דער היימאן האט ווירקליך דאס געלד, האט די נארצעוויטש געוואלט, צום צווייטען מאל שוין קומען אויפ'ן וואקזאל... זיי האבען אפילו געוואלט אוועקפאהרען מעבר לים...

— א פיינע קאמבינאציע! — האט היקמאן א שמייכעל געטון — איהר האט אונז נאך אבער נגישט געזאגט, הלמאי איז אנשטאט דער פריילין לידיא נארצעוויטש געקומען אויפ'ן ראנדעוואו די פריילין מאריא לאבענקא?

(פארטזעצונג קומט).

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
(ביים פלאץ קאשטשעלני)

פערשטארקטער סימפאנישער ארקעסטער
דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

היינט און פאלגענדע טעג! הערליך פראגראם! גרויסע פאראדע פון פילם-שטערנס!

„דער מענש וואס דרעהט“

אין דער הויפט-ראלע: דער קעניג פון הומאר
Buster Keaton
הוראגאנען פון געלעכטער! דאס דאזיגע בילד איז געגאנגען חדשים לאנג אויף אלע וועלט-עקראנען

בעמערקונג: די דירעקציע האט בעשטימט א פרעמיע פאר דעם, וואס וועט נישט לאכען. פערגרעסערטער ארקעסטער

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיסן

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אראפ אין דעם כיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גומענע הפל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארן מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר-דאקטאר ברקבגרעוונג בעווייזען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען

בראך. אויך פאר הויקערס ליידונגען מיט הייל-גארטעלען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאט-פיס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בעטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 29, front II p.

בעמערקונג: דאס „ערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר בארענטש, פראפ. ד״ר י. מארישלער, פראפ. ד״ר ב״. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דעם געעהרטען ה׳ ד״ר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר ברוך-ליידענדע און לאדז, וואולטשאנסקא 29, פראנט 2. שטאק, פאר דער גוטער אונטערסטיצונג הילף און רעטען מיך דעם ערשטען טאג ראש השנה פון דעם שווערען און פאר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאר דעם וויסענשאפטליכען אנלעגען פון דעם באנדאזש פון זיין מעטאדע דאנק איך אויף דעם וועג הערצליך און עמפפעהל איהם דערורך פאר אלע ברוך-ליידענדע.
Dr. M. Minzer, N. lekarz kolejowy K. Chorych.

א לערן-יונגעל
באלד געצאהלט צו טאמבורעציע - ארבייט ווערט געזוכט.
ביי קאהאנע קילינסקי 64.

א טיכטיגער מענש
וועלכער איז אין דער שטריקער-גארן-בראנזשע בעקאנט ווערט געזוכט. אפערטען אינטער „טיכטיג“ אין אדמינ. פון דער ציימונג.

השבת אבדה.
ס׳איז פערלוירען געווארען א פאס אויפ׳ן נאמען פון שמעון שווייצר-טשעווסקי, לאדז, מלי-נארסקא 3. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוגעבען אויפ׳ן אנגעוויזענעם אדרעס.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן איגדערהיים פון 3-2 פ. מ. פון 7-9 נ. מ.
אין קליניק „סאנאטא“ אגראדאווא 10 פון 1—12

ŹRÓDŁO
dodatków krawieckich
5 OGRODOWA 5
עמפפעהלט
צו די ביליגסטע פרייזען זעמטליכע שניידער-צודאטען
פון די בעסטע סארטען ווי:
אלפאגא — ערמל-פוטער
וויקטאריא — וולאשאנקע
בעק — טאשען
קלאט — שטייפע לייווענט
בעמערקונג: געדענקט די אדרעס **אגראדאווא 5**

וויכטיג פאר לעטניקעס!!
די ערשטע לאדזער גוט בעקאנטע
פאבריק פון פאטענטירטע פעלד-בעטען
מאכט בעקאנט, אז צוליב׳ן קריזיס האבען מיר פערקלענערט די פרייזען פון אונזער אויסארבייטונגען ווי: פעלד-בעטען, פעלד-בעטען מיט ווענטלעך, לעזשאקעס טאבארעטקעס און האמאקעס
אונזערע פעלד-בעטען זענען פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע „Palma-Patent“, פאר וועלכע מיר גאראנטירען אויף פיל יאהרען.
אכטונג: פאדערט איבעראל פעלד-בעטען נור מיט דער מארקע „Palma-Patent“

מיט אכטונג
פירמע
„PALMA-PATENT“
אינה. שווארצאווסקי
פולנאצנא 24, טעל. 131-85
בעמערקונג: פאר פראווינץ - בעדייטענדע ראבאטען.

צו די ה״ה גנבים!
שבת ביינאכט איז ביי מיר פון וואוינונג אין פא-ביניץ זאמקאווע 13 אוועקגעגנבעט געווארען אלטע שירמס וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. די ה״ה גנבים ווערען געבעטען אפצוגעבען דער זיך צו פערשטענדיגען טעלעפאניש אין פא-ביאניץ Nr. 268 געגען 100 זל. בעלוינונג. דיס-קרעציע געזיכערט.
ס. בירנבוים, פאביאניץ, זאמקאווע 13

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTY
ROBERT THOMAS i S-ka
Piotrkowska 85, tel. 208-31, 106-49.

ווייכטיג פאר לאדזשער יודישער בעפעלקערונג!

די ערשטע לאדזער גוט בע-קאנטע פאבריק פון שאמאט-אייוועז און קוכען מאכט בעקאנט, אז צום קומענדען סעזאן האבען מיר ערעפענט די פאבריק אויף
וואסקאדניא 50
און בעזיצט שטענדיג אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון די נייסט-מאדערנע
שאמאט-אייוועז און קוכען
לויט די נייעסטע מאדעלען און געגען לאנג-יעהריגע גאראנטיע.
בעמערקונג: ס׳ווערען אנגענומען אלער-ליי בעשטעלונגען ווי אויך רעפעראטורען. פינקטליכע אויספיהרונג. קומט און איבערצייגט אייך.
מיט אכטונג
בירענבערג, לאדז, וואסקאדניא 50

אויפפאדערונג.
איך פאדער אויף דעם הער׳ן י. ק—ס, אז אין פערלויף פון הייגטיגען טאג זאלט איהר מיר ערלעדיגען וואס מיר קומט פאר ציימונגען און בי-כער, אין געגענפאל בין איך נישט פעראנטווארט-ליך פאר די ווייטערע פאלגען.
בעמערקונג: איך רוף אייך נישט אן ביי אייער פולען נאמען, ווייל איך וויל אייך נישט קאמפראמיטירען.
מיט אכטונג
ציימונגס-פערקויפער י. ראזענבלום.

44 וויכטיג פאר לאדזער און אומגעגענד! 44
זאל יעדער וויסען, אז **מעבעל** שעהן, גוט און ביליג בעקומט מען נור ביי דער פירמע
Ch. ŁAZNIK
GDAŃSKA (Długa) 44, tel. 162-56
44 בעמ.: איך קויף אויך און פערקויף געבר. געגוצטע מעבעל, דיוואנעס א. ז. וו. קומט און איבערצייגט אייך! 44

Dr. med.
J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער איינענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלעדקעס אויף פלאטפיסען, קינסטליכע גליעדער א. ז. וו. נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכם.

Dr. Z. Rakowski
ספ. פאר זוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן לעטשניצע, זגערזשער 17, פון 10 — 11 און פון 2—5

„SANATO“
ווענערישע כירורגישע קליניק
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.

„PRACA“
פרויען-פאך-קורסען ביי דער געזעלש. צו פערשפרייטען פאך - קענטנישען אין לאדז, וואולטשאנסקא 21
מאכט דערמיט בעקאנט, אז ס׳ווערען אנגענומען איינשרייבונגען אויף פאלגענדע אפטיילונגען:
1) דאמען-שניידעריי 2) שטיקעריי
3) וועשעריי 4) אנדרולאציע
5) גארטעמען 6) מאניקיר
דער סעקרעטאריאט נעמט אן איינשרייבונגען טעגליך פון 9—1 נאכם. און פון 3—7 אוונד.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
אין דענטיסטישער קאבינעט.
זשעזשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

ד״ר איטיך נאז, האלז, אויערן קר	$4^{1}/_{2}$—$5^{1}/_{2}$
ד״ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 $4^{1}/_{2}$-5
ד״ר שיפמאן איבערליכע קראנקהייטען	12—2
ד״ר ביבערגאל הויט און ווענער.קר.	$11^{1}/_{2}$—$12^{1}/_{2}$
ד״ר שמירנעלד נערווען און גמטיגע קר.	1—2
ד״ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה.	$12^{1}/_{2}$—$1^{1}/_{2}$
ד״ר חיים בירורגישע קראנקהייטען	2—5
ד״ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	$4^{1}/_{2}$—$5^{1}/_{2}$

מעכאניקא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. וו. פאקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפערעט. אויף פערלאנג וויזיטען אין שטאט, אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי: פעקעס און בלוט
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.
ד״ר לאזשינסקי - סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציין, קראנען, פלאמבען א.א.וו.
די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

פאראדניא WENEROLOGICZNA
PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועו-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. -
וויזיט 3 זל.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה׳
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעמט אן פון 4—7 אוונד.

Zagubiony został portfel
na dworcu kaliskim. Łask. znalazca zechce za wynagrodzeniem zwrócić dokumenty wojskowe i paszport pod adresem:
Dr. Weisbrum, Łódź, Cegielniana 26.

מאשין-לעכער
ווערען אנגענומען אויסצוניי׳ען
ביי נ. נארדמאן, צעגעלניאנא 29.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6— זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . . 60— . . 4 .
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . . . 18— . . 8 .
משפחה-לימענער-שורה: נאכ׳ן טעקסט—12 .
„פריטן“ דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. טעלעגונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman